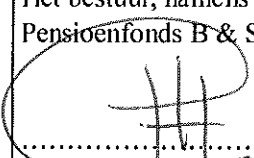

**PENSIOENREGLEMENT
VAN
STICHTING PENSIOENFONDS B & S**

Voor akkoord:

Het bestuur, namens de Stichting
Pensioenfonds B & S

Voorzitter .....

#

CCENBEE

Secretaris

CHP STAMKOT

Datum:

29/6/2015

INHOUDSOPGAVE

ARTIKEL	PAGINA
1. BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN	3
2. (ASPIRANT) DEELNEMERSCHAP AAN DE PENSIOENREGELING	6
3. PENSIOENAANSPRAKEN	7
4. GRONDSLAGEN VOOR DE PENSIOENBEREKENING	8
5. HOOGTE VAN DE PENSIOENAANSPRAKEN VOOR DE DEELNEMER BIJ OPNAME IN DE PENSIOENREGELING	10
6. WIJZIGING VAN DE PENSIOENAANSPRAKEN VOOR DE DEELNEMER.....	11
7. HOOGTE VAN DE PENSIOENAANSPRAKEN VOOR DE ASPIRANT DEELNEMER.....	11
8. WIJZIGING VAN DE SAMENLEVINGSVORM.....	12
9. ARBEIDSONGESCHIKT WORDEN VAN DE (ASPIRANT) DEELNEMER.....	15
10. WIJZIGING VAN DE MATE VAN ARBEIDSONGESCHIKTHEID	17
11. ONBETAALD VERLOF OF LEVENSLOOPVERLOF	19
12. BEËINDIGING VAN HET (ASPIRANT) DEELNEMERSCHAP DOOR ONTSLAG	20
13. KEUZE TOT VERVROEGING VAN DE PENSIOENDATUM (FLEXIBELE PENSIOENDATUM)	21
14. PENSIONERING	22
15. FLEXIBILISERING	24
16. OVERLIJDEN	25
17. UITBETALING VAN DE PENSIOENEN	27
18. TOESLAGVERLENING	27
19. WAARDEOVERDRACHT.....	28
20. FINANCIERING VAN DE PENSIOENREGELING	30
21. VERMINDERING OPBOUW OF AANSPRAKEN	31
22. VERSTREKKING VAN INFORMATIE	32
23. WIJZIGING VAN DE PENSIOENREGELING	33
24. VERZEKERING	34
25. FISCALE MAXIMA EN AFKOOPVERBOD.....	35
26. OVERGANGSBEPALINGEN	37
27. SLOTBEPALINGEN.....	37
BIJLAGE: VERKLARING VAN BESTAAN VAN EEN GEZAMENLIJKE HUISHOUDING	38
BIJLAGE: VERKLARING VAN BEËINDIGING VAN DE GEZAMENLIJKE HUISHOUDING.....	39
BIJLAGE: RUILFACTOREN	40

ARTIKEL 1

BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

In dit pensioenreglement wordt verstaan onder:

Pensioenfonds	:	Stichting Pensioenfonds B & S, statutair gevestigd te Delfzijl.
Pensioenovereenkomst	:	de overeenkomst waarin hetgeen tussen de werkgever en de werknemer is overeengekomen betreffende pensioen is vastgelegd.
Werkgever	:	de onderneming die een pensioenovereenkomst met de werknemer heeft gesloten en de uitvoering hiervan bij het pensioenfonds heeft ondergebracht.
Werknemer	:	de persoon die krachtens arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht arbeid verricht voor de werkgever, met uitzondering van de persoon die beschouwd wordt als: <ul style="list-style-type: none"> • directeur-grotoaandehouder in de zin van de Pensioenwet; • vakantiewerker; of • uitzendkracht.
Deeltijdwerker	:	de werknemer voor wie de overeengekomen arbeidstijd minder bedraagt dan de arbeidstijd die gebaseerd is op een voltijds arbeidsduur.
Deeltijdfactor	:	de overeengekomen arbeidstijd van de deelnemer gedeeld door de arbeidstijd die behoort bij een arbeidsovereenkomst die gebaseerd is op een voltijds arbeidsduur. De deeltijdfactor kan niet meer bedragen dan 1.
Deelnemer	:	de werknemer of gewezen werknemer die op grond van een pensioenovereenkomst aangegaan met zijn werkgever pensioenaanspraken verwerft jegens het pensioenfonds en uit dien hoofde deelneemt aan de in dit pensioenreglement omschreven pensioenregeling.
Aspirant deelnemer	:	de aspirant deelnemer zoals omschreven in het artikel "(Aspirant) deelnemerschap aan de pensioenregeling".
Gewezen deelnemer	:	de persoon van wie het deelnemerschap aan de pensioenregeling anders dan door overlijden is beëindigd.
Gewezen aspirant deelnemer	:	de persoon van wie het aspirant deelnemerschap aan de pensioenregeling is beëindigd volgens de bepalingen van dit pensioenreglement.

Pensioengerechtigde	:	de persoon voor wie op grond van de pensioenovereenkomst het pensioen is ingegaan.
Aanspraakgerechtigde	:	de persoon die begunstigde is voor een nog niet ingegaan pensioen.
Gezamenlijke huishouding	:	de samenwoning van de deelnemer waarvoor geldt dat: <ul style="list-style-type: none"> • de deelnemer en de persoon met wie hij samenwoont beiden ongehuwd zijn en geen geregistreerd partnerschap zijn aangegaan; en • er sprake is van een relatie van twee personen die geen bloed- of aanverwanten in de rechte lijn van elkaar zijn; en • zij al ten minste zes maanden onafgebroken samenwonen en er een samenlevingsovereenkomst in de vorm van een notariële akte is opgemaakt, inhoudende (enige) vermogensrechtelijke aangelegenheden.
Partner	:	<ul style="list-style-type: none"> • de persoon met wie de (aspirant) (gewezen) deelnemer is gehuwd of een geregistreerd partnerschap is aangegaan; of • de persoon met wie de (aspirant) (gewezen) deelnemer duurzaam een gezamenlijke huishouding voert.
Kind	:	<ul style="list-style-type: none"> • het kind met wie de (aspirant, gewezen) deelnemer in de zin van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek in familierechtelijke betrekking staat; of • het stief- of pleegkind dat door de (aspirant, gewezen) deelnemer tot zijn overlijden als zijn eigen kind wordt onderhouden en opgevoed.
Pensioendatum	:	de dag waarop de (gewezen) deelnemer 67 jaar wordt.
Flexibele pensioendatum	:	de met de werkgever schriftelijk overeengekomen datum als de deelnemer ervoor kiest eerder met pensioen te gaan.
WAO	:	de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering.
Wajong	:	de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten.
ZW	:	de Ziektewet.
WIA	:	de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.

WIA-uitkering	:	<ul style="list-style-type: none"> • de uitkering uit hoofde van de Regeling Inkomensvoorziening volledig arbeidsongeschikten (IVA); of • de loongereleerde uitkering, loonaanvullende uitkering of vervolgutkering uit hoofde van de Regeling Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten (WGA), zoals deze worden omschreven in de WIA.
Maximum WIA-uitkeringsdagloon	:	het tot een jaarbedrag herleide maximum dagloon voor de WIA, afgerond op hele euro's, vastgesteld per 1 januari van ieder jaar, zoals bedoeld in artikel 13, eerste lid, van de WIA.
Resterende verdien capaciteit	:	de resterende verdien capaciteit in zin van de WIA op basis waarvan de mate van arbeidsongeschiktheid wordt bepaald.
Mate van arbeidsongeschiktheid	:	de mate van arbeidsongeschiktheid gebaseerd op het arbeidsongeschiktheidspercentage zoals dat afgeleid wordt uit de rapportage van de arbeidsdeskundige of gehanteerd wordt voor de loonaanvullende uitkering of de vervolgutkering ingevolge de WIA.
Diensttijd	:	de diensttijd zoals bedoeld in het artikel "Grondslagen voor de pensioenberekening".
Pensioengevend jaarsalaris	:	twaalf maal het overeengekomen bruto maandsalaris, vermeerderd met de vakantietoeslag. Het pensioengevend jaarsalaris wordt in aanmerking genomen tot het maximum bedrag, uitgaande van een voltijds arbeidsduur, als bedoeld in de Wet op de loonbelasting 1964 artikel 18ga (€ 100.000 per 1 januari 2015). De in de voorgaande volzin genoemde maximering is niet van toepassing op het excedent arbeidsongeschiktheidspensioen.
Fiscale jaarsalaris	:	het jaarsalaris van de (aspirant) deelnemer. Hiertoe behoren alle uit de arbeidsovereenkomst ontvangen loonbestanddelen die tot het loon voor de loonbelasting worden gerekend, met uitzondering van het financiële voordeel van een door de werkgever ter beschikking gestelde auto.
Franchise	:	een bedrag gelijk aan € 14.573,61 op 1 januari 2015. Dit bedrag kan jaarlijks op 1 januari aangepast worden, een en ander ter beoordeling door het bestuur van het pensioenfonds. Als leidraad voor het percentage waarmee de franchise wordt aangepast, is de algemene loonontwikkeling bij de werkgever, zoals deze is gehanteerd in het voorafgaande jaar. Het percentage waarmee wordt aangepast wordt afgerond op twee decimalen.

Pensioengrondslag	:	het pensioengevend jaarsalaris verminderd met de franchise.
Pensioenregeling	:	de in dit pensioenreglement vastgelegde pensioenregeling.
Ontslag	:	de beëindiging van de arbeidsovereenkomst tussen werkgever en werknemer, anders dan door overlijden of pensionering.
AOW-uitkering	:	de per 1 januari van ieder jaar geldende jaarlijkse bruto uitkering op grond van de Algemene Ouderdomswet (AOW) voor een uitkeringsgerechtigde, die gehuwd is of een geregistreerd partnerschap is aangegaan en van wie de echtgenoot of geregistreerde partner ook de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt. De jaarlijkse bruto uitkering is zonder toeslag en wordt vermeerderd met de bruto vakantietoeslag.
CPI indexcijfer	:	de laatste op of voor 31 oktober door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), op de meest recente tijdbasis vastgestelde, gepubliceerde Consumentenprijsindex, alle huishoudens, totaal of een door het CBS vastgestelde gepubliceerde vervangende index.
Indexcijfer CAO-lonen	:	het laatste op of voor 31 oktober door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), op de meest recente tijdbasis vastgestelde, gepubliceerde indexcijfer van de CAO-lonen per maand, inclusief bijzondere beloningen of een door het CBS vastgestelde gepubliceerde vervangende index.
Beleidsdekkingsgraad	:	De gemiddelde dekkingsgraad van de 12 maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.
De verzekeraar	:	een verzekeraar als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet waarmee het pensioenfonds een (her)verzekeringsovereenkomst sluit.

ARTIKEL 2

(ASPIRANT) DEELNEMERSCHAP AAN DE PENSIOENREGELING

Aspirant deelnemerschap aan de pensioenregeling

De werknemer die jonger dan 21 jaar is wordt opgenomen in de pensioenregeling als aspirant deelnemer, als ten minste één van de hieronder genoemde situaties van toepassing is:

- er is een partner;
- er zijn één of meer kinderen;
- het pensioengevend jaarsalaris is hoger dan het maximum WIA-uitkeringsdagloon.

Het aspirant deelnemerschap aan de pensioenregeling eindigt:

- op de dag waarop de arbeidsovereenkomst met de aspirant deelnemer wordt beëindigd door ontslag;
- op de dag voor de dag waarop de aspirant deelnemer aan de hierna onder "Deelnemerschap aan de pensioenregeling" genoemde opnamevoorwaarden voldoet;
- als de aspirant deelnemer overlijdt;
- als het huwelijk, geregistreerd partnerschap of gezamenlijke huishouding van de aspirant deelnemer beëindigd wordt, tenzij er een kind is, dan wel het pensioengevend jaarsalaris hoger is dan het maximum WIA-uitkeringsdagloon;
- als het pensioengevend jaarsalaris lager is dan het maximum WIA-uitkeringsdagloon, tenzij er een partner is en/of kinderen zijn;
- als de partner overlijdt en er geen kind is, tenzij het pensioengevend jaarsalaris hoger is dan het maximum WIA-uitkeringsdagloon;
- als het kind overlijdt en er geen partner is, tenzij het pensioengevend jaarsalaris hoger is dan het maximum WIA-uitkeringsdagloon.

Deelnemerschap aan de pensioenregeling

Het deelnemerschap aan deze pensioenregeling vangt aan op de eerste van de maand waarop de werknemer de 21-jarige leeftijd bereikt. Het deelnemerschap begint niet eerder dan op 1 januari 2012.

Einde van het deelnemerschap

Het deelnemerschap aan de pensioenregeling eindigt:

- als de arbeidsovereenkomst met de deelnemer wordt beëindigd door ontslag;
- als de deelnemer met pensioen gaat;
- als de deelnemer overlijdt voordat de deelnemer met pensioen gaat.

Startbrief

Het pensioenfonds verstrekt binnen drie maanden na de aanvang van het (aspirant) deelnemerschap een startbrief aan de (aspirant) deelnemer, waarin de pensioenregeling in eenvoudige bewoordingen is uiteengezet.

ARTIKEL 3

PENSIOENAANSPRAKEN

Karakter pensioenregeling

Deze pensioenregeling is een uitkeringsovereenkomst in de zin van de Pensioenwet. De pensioenaanspraken worden verworven op basis van een middelloonregeling, met inachtneming van de bepalingen in het kopje "Situatie inzake ontoereikende premie" van het artikel "Vermindering opbouw of aanspraken".

Aanspraken voor de aspirant deelnemer

De aspirant deelnemer heeft aanspraak op:

- Levenslang partnerpensioen op risicobasis voor de partner van de aspirant deelnemer;
- Levenslang partnerpensioen op risicobasis voor de partner van de aspirant deelnemer bij opname van onbetaald verlof door de aspirant deelnemer;
- Wezenpensioen op risicobasis voor ieder kind van de aspirant deelnemer;
- Excedent arbeidsongeschiktheidspensioen op risicobasis.

Bij arbeidsongeschiktheid van de aspirant deelnemer vindt vrijstelling van premiebetaling plaats.

Voor de aanspraak op partnerpensioen geldt bij een gezamenlijke huishouding als voorwaarde dat het pensioenfonds binnen 2 maanden na aanvang van de gezamenlijke huishouding een ingevuld en getekend exemplaar van de "Verklaring van bestaan van een gezamenlijke huishouding", die als bijlage bij dit pensioenreglement is gevoegd, van de aspirant deelnemer ontvangen heeft.

Aanspraken voor de deelnemer

De deelnemer heeft aanspraak op:

- Levenslang ouderdomspensioen op opbouwbasis voor de deelnemer;
- Levenslang ouderdomspensioen op opbouwbasis voor de deelnemer bij opname van onbetaald verlof;
- Levenslang partnerpensioen op opbouwbasis voor de partner van de deelnemer;
- Levenslang partnerpensioen op opbouwbasis voor de partner van de deelnemer bij opname van onbetaald verlof door de deelnemer;
- Wezenpensioen op opbouwbasis voor ieder kind van de deelnemer;
- Wezenpensioen op opbouwbasis voor ieder kind van de deelnemer bij opname van onbetaald verlof door de deelnemer;
- Excedent arbeidsongeschiktheidspensioen op risicobasis.

Bij arbeidsongeschiktheid van de deelnemer vindt vrijstelling van premiebetaling plaats.

Voor de aanspraak op partnerpensioen geldt bij een gezamenlijke huishouding ook dat indien blijkt dat de deelnemer tegelijkertijd meer dan één partner heeft, uitsluitend als partner wordt aangemerkt de persoon die het langst met de deelnemer onafgebroken samenwoont. Indien meer personen even lang samenwonen met de deelnemer, dan is bepalend met welke persoon de samenwoning volgens het bevolkingsregister het eerst is aangevangen. Indien blijkt dat de samenwoning volgens het bevolkingsregister op dezelfde datum is aangevangen, is het pensioenfonds bevoegd te bepalen hoe de aanspraken en rechten worden verdeeld.

Beperking van de aanspraken

De aanspraken worden verzekerd overeenkomstig het bepaalde in het artikel "Verzekering". Indien en voor zover er beperkingen en uitsluitingen gelden ten aanzien van de overlijdens- en/of arbeidsongeschiktheidsdekking, bestaat er in zoverre voor de (aspirant, gewezen) deelnemer dan wel zijn (gewezen) partner en/of kinderen geen aanspraak op pensioen en/of vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid ten opzichte van het pensioenfonds en ook niet ten opzichte van de werkgever.

Aanspraken op opbouw- of risicobasis

Indien de aanspraak op opbouwbasis is verzekerd, vindt er opbouw van pensioen plaats en heeft de aanspraak waarde.

Indien de aanspraak op risicobasis is verzekerd, vindt er geen opbouw van pensioen plaats en heeft de aanspraak geen waarde.

ARTIKEL 4

GRONDSLAGEN VOOR DE PENSIOENBEREKENING

Grondslagen voor de berekening van de pensioenaanspraken

Voor de berekening van de pensioenaanspraken van de (aspirant) deelnemer wordt onder meer uitgegaan van:

- het pensioengevend jaarsalaris,
- de franchise,
- de pensioengrondslag,
- de dienstdaag en
- het deeltijd percentage.

Pensioengevend jaarsalaris

Het pensioengevend jaarsalaris wordt voor de eerste maal vastgesteld bij opname van de (aspirant) deelnemer in de pensioenregeling van de werkgever en vervolgens ieder jaar per 1 januari en bij wijziging van de deeltijdfactor.

Als in de periode van loondoorbetaling bij ziekte op grond van het Burgerlijk Wetboek of de periode van de ZW-uitkering het pensioengevend jaarsalaris wordt verlaagd in verband met een van kracht zijnde maximering van het door te betalen loon, blijft voor de vaststelling van de pensioenaanspraken het pensioengevend jaarsalaris van toepassing, dat van kracht was op 1 januari direct voor de aanvangsdatum van de wettelijke loondoorbetalingsverplichting dan wel van de arbeidsongeschiktheid in de zin van de ZW.

Als aan een (aspirant) deelnemer een WIA-uitkering is toegekend worden stijgingen en dalingen van het jaarsalaris die daarna plaatsvinden niet meer meegenomen voor de vaststelling van het excedent arbeidsongeschiktheidspensioen. Wijzigingen van het jaarsalaris in verband met het gaan werken in deeltijd en in verband met een wijziging van de deeltijdfactor worden wel meegenomen voor de vaststelling van het excedent arbeidsongeschiktheidspensioen.

Pensioengrondslag

Voor de berekening van het ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen wordt uitgegaan van de pensioengrondslag.

De pensioengrondslag wordt voor de eerste maal berekend bij opname van de (aspirant) deelnemer in de pensioenregeling van de werkgever en vervolgens ieder jaar per 1 januari en bij wijziging van de deeltijdfactor.

Voor de deeltijdwerker wordt het pensioengevend jaarsalaris omgerekend naar een pensioengevend jaarsalaris dat behoort bij een arbeidsovereenkomst die is gebaseerd op een voltijds arbeidsduur. Het aldus berekende pensioengevend jaarsalaris wordt vervolgens verminderd met de franchise. De aldus verkregen pensioengrondslag wordt vervolgens vermenigvuldigd met de deeltijdfactor.

Diensttijd

Voor de (aspirant) deelnemer is de diensttijd het aantal jaren dat hij vanaf 1 januari 2012 dan wel zijn latere datum van in dienst treden tot aan de 67-jarige leeftijd in dienst van de werkgever kan doorbrengen. Voor de (aspirant) deelnemer telt de diensttijd gelegen voor de 21-jarige leeftijd niet mee. Bij de bepaling van de diensttijd wordt rekening gehouden met de door waardeoverdracht verkregen jaren.

De deelnemer die op grond van zijn wettelijk recht op waardeoverdracht de overdrachtswaarde van zijn pensioenrechten overdraagt in de pensioenregeling van het pensioenfonds krijgt extra diensttijd toegekend.

De diensttijd wordt bepaald in jaren, maanden en dagen.

ARTIKEL 5

HOOGTE VAN DE PENSIOENAANSPRAKEN VOOR DE DEELNEMER BIJ OPNAME IN DE PENSIOENREGELING

Voorbehoud bij de opbouw

De jaarlijkse opbouw van pensioenaanspraken, vastgesteld als in dit artikel omschreven, wordt gefinancierd uit de in artikel "Financiering van de pensioenregeling" premies. Indien de financiering van de regeling omschreven in artikel "Financiering van de pensioenregeling" niet meer toereikend is voor de inkoop van de hieronder omschreven jaarlijkse pensioenaanspraken zal overeenkomstig het bepaalde in het artikel "Premiebetaling" worden gehandeld. Indien de financiële positie van het pensioenfonds daartoe aanleiding geeft, vindt het bepaalde in het artikel "Premiebetaling" toepassing. Met inachtneming van het gestelde in artikel "Toeslagverlening" kunnen de opgebouwde pensioenen verhoogd worden.

Levenslang ouderdomspensioen

Bij opname in de pensioenregeling is het levenslang ouderdomspensioen gelijk aan 1,875% van de in dat jaar vastgestelde pensioengrondslag vermenigvuldigd met de diensttijd van de deelnemer (middelloon). Hierbij wordt alleen de diensttijd die ligt na de ingangsdatum van de pensioenregeling in aanmerking genomen.

Levenslang partnerpensioen

Bij opname in de pensioenregeling is het levenslang partnerpensioen, ongeacht of de deelnemer een partner heeft, gelijk aan 70% van het behaalbare ouderdomspensioen. Voor de tijdens het deelnemerschap overleden deelnemer is dit het ouderdomspensioen, waarop deze bij deelneming tot de pensioendatum volgens de laatst vastgestelde pensioengrondslag aanspraak zou hebben verkregen.

Wezenpensioen

Bij opname in de pensioenregeling is het wezenpensioen, ongeacht of de deelnemer kinderen heeft, gelijk aan 14% van het behaalbare ouderdomspensioen. Voor de tijdens het deelnemerschap overleden deelnemer is dit het ouderdomspensioen, waarop deze bij deelneming tot de (flexibele) pensioendatum volgens de laatst vastgestelde pensioengrondslag aanspraak zou hebben verkregen.

Excedent arbeidsongeschiktheidspensioen

Bij opname in de pensioenregeling is het jaarlijkse excedent arbeidsongeschiktheidspensioen voor de deelnemer gelijk aan 70% van het verschil tussen het door de werkgever opgegeven pensioengevend jaarsalaris en het maximum WIA-uitkeringsdagloon. Dit maximum bedraagt € 51.978,15 (2015).

Voor de berekening van het excedent arbeidsongeschiktheidspensioen wordt het pensioengevend jaarsalaris van de deeltijdwerker niet omgerekend naar een pensioengevend jaarsalaris dat behoort bij een arbeidsovereenkomst gebaseerd op een voltijds arbeidsduur.

ARTIKEL 6

WIJZIGING VAN DE PENSIOENAANSPRAKEN VOOR DE DEELNEMER

Voorbehoud bij de opbouw

De jaarlijkse opbouw van pensioenaanspraken, vastgesteld als in dit artikel omschreven, wordt gefinancierd uit de in artikel "Financiering van de pensioenregeling" premies. Indien de financiering van de regeling omschreven in artikel "Financiering van de pensioenregeling" niet meer toereikend is voor de inkoop van de hieronder omschreven jaarlijkse pensioenaanspraken zal overeenkomstig het bepaalde in het artikel "Premiebetaling" worden gehandeld. Indien de financiële positie van het pensioenfonds daartoe aanleiding geeft, vindt het bepaalde in het artikel "Premiebetaling" toepassing. Met inachtneming van het gestelde in artikel "Toeslagverlening" kunnen de opgebouwde pensioenen verhoogd worden.

Ouderdomspensioen

Het levenslang ouderdomspensioen wordt jaarlijks per 1 januari en bij een wijziging van de deeltijdfactor verhoogd of verlaagd met 1,875% van de verhoging of verlaging van de pensioengrondslag, vermenigvuldigd met de diensttijd van de deelnemer die ligt tussen de wijzigingsdatum en de pensioendatum van de deelnemer (middelloon).

Partnerpensioen

Het jaarlijks partnerpensioen wordt jaarlijks per 1 januari en bij een wijziging van de deeltijdfactor verhoogd of verlaagd met 1,313% van de verhoging of verlaging van de pensioengrondslag, vermenigvuldigd met de diensttijd van de deelnemer die ligt tussen de wijzigingsdatum en de pensioendatum van de deelnemer (middelloon).

Excedent arbeidsongeschiktheidspensioen

Het excedent arbeidsongeschiktheidspensioen wordt jaarlijks per 1 januari en bij wijziging van de deeltijdfactor berekend zoals staat omschreven in het artikel "Hoogte van de pensioenaanspraken voor de deelnemer bij opname in de pensioenregeling". Als de deelnemer recht op een WIA-uitkering heeft, wordt de aanspraak niet opnieuw berekend.

ARTIKEL 7

HOOGTE VAN DE PENSIOENAANSPRAKEN VOOR DE ASPIRANT DEELNEMER

Partnerpensioen

Het jaarlijkse partnerpensioen is voor de aspirant deelnemer met een partner gelijk aan 70% van het ouderdomspensioen.

Voor de tijdens het deelnemerschap overleden aspirant deelnemer is dit het ouderdomspensioen, waarop deze bij deelneming tot de pensioendatum volgens de laatst vastgestelde pensioengrondslag aanspraak zou hebben verkregen.

Het jaarlijks partnerpensioen wordt bij opname in de pensioenregeling, jaarlijks per 1 januari en bij een wijziging van de deeltijdfactor berekend.

Wezenpensioen

Het jaarlijkse wezenpensioen is voor de aspirant deelnemer met een partner en de aspirant deelnemer zonder partner maar met kinderen, per kind gelijk aan 14% van het ouderdomspensioen.

Voor de tijdens het deelnemerschap overleden aspirant deelnemer is dit het ouderdomspensioen, waarop deze bij deelneming tot de pensioendatum volgens de laatst vastgestelde pensioengrondslag aanspraak zou hebben verkregen.

Het wezenpensioen wordt bij opname in de pensioenregeling, jaarlijks per 1 januari en bij een wijziging van de deeltijdfactor berekend.

Excedent arbeidsongeschiktheidspensioen

Het jaarlijkse excedent arbeidsongeschiktheidspensioen wordt voor de aspirant deelnemer wiens pensioengevend jaarsalaris hoger is dan het maximum WIA-uitkeringsdagloon, op dezelfde wijze vastgesteld als het jaarlijkse excedent arbeidsongeschiktheidspensioen voor de deelnemer aan de pensioenregeling.

Het excedent arbeidsongeschiktheidspensioen wordt bij opname in de pensioenregeling en jaarlijks per 1 januari berekend.

ARTIKEL 8

WIJZIGING VAN DE SAMENLEVINGSVORM

Huwelijk, geregistreerd partnerschap of gezamenlijke huishouding

Partnerpensioen en wezenpensioen

De aspirant deelnemer verkrijgt, mits deze aanspraak nog niet bestond, een aanspraak op partnerpensioen voor zijn partner en een aanspraak op wezenpensioen voor ieder van zijn kinderen bij aanvang van:

- een huwelijk;
- een geregistreerd partnerschap;
- een gezamenlijke huishouding. Hierbij geldt als voorwaarde dat het pensioenfonds binnen 2 maanden na aanvang van de gezamenlijke huishouding een ingevuld en getekend exemplaar van de "Verklaring van bestaan van een gezamenlijke huishouding", die als bijlage bij dit pensioenreglement is gevoegd, van de aspirant deelnemer ontvangen heeft.

Echtscheiding, beëindiging geregistreerd partnerschap of beëindiging gezamenlijke huishouding

Ouderdompensioen (verevening van pensioenrechten)

Bij echtscheiding, scheiding van tafel en bed of bij beëindiging van het geregistreerd partnerschap, anders dan door overlijden of vermissing, is de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding van toepassing. De gewezen partner van de (gewezen) deelnemer die al dan niet met pensioen is, verkrijgt recht op uitbetaling van de helft van het gedeelte van het levenslang ouderdompensioen dat aan de (gewezen) deelnemer die al dan niet met pensioen is toekomt, voor zover dit kan worden toegerekend aan de diensttijd gelegen tussen de datum van sluiten van het huwelijk respectievelijk het aangaan van het geregistreerd partnerschap en de datum van scheiding of beëindiging van het geregistreerd partnerschap. Partijen kunnen in de huwelijkse voorwaarden of de voorwaarden van een geregistreerd partnerschap dan wel in een schriftelijke overeenkomst met betrekking tot de echtscheiding, scheiding van tafel en bed of de beëindiging van het geregistreerd partnerschap, overeenkomen dat er geen verdeling zal plaatsvinden door de toepasselijkheid van Wet verevening pensioenrechten bij scheiding uit te sluiten dan wel dat er een andere verdeling dan het hiervoor genoemde zal plaatsvinden.

De Wet verevening pensioenrechten bij scheiding is niet van toepassing bij beëindiging van de gezamenlijke huishouding.

Het recht op uitbetaling dat de gewezen partner van de (gewezen) deelnemer verkrijgt, kan rechtstreeks geldend gemaakt worden bij het pensioenfonds. Hiervoor dient de (gewezen) deelnemer of de gewezen partner binnen twee jaar na echtscheiding, scheiding van tafel en bed of beëindiging van het geregistreerd partnerschap het door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor de verevening voorgeschreven formulier ingevuld en ondertekend aan het pensioenfonds te zenden. Als het genoemde formulier niet of niet tijdig wordt teruggezonden, dan bestaat het recht op uitbetaling alleen ten opzichte van de (gewezen) deelnemer die al dan niet met pensioen is, maar niet ten opzichte van het pensioenfonds.

Als het tijdstip van echtscheiding, scheiding van tafel en bed, dan wel de beëindiging van het geregistreerd partnerschap ná de (flexibele) pensioendatum ligt, gaat het recht op uitbetaling in een maand na de datum waarop het pensioenfonds het in dit artikel genoemde formulier heeft ontvangen.

Verevening vindt niet plaats indien de beëindiging van het huwelijk of geregistreerd partnerschap direct wordt gevolgd door een huwelijk of geregistreerd partnerschap met dezelfde partner.

Bijzonder levenslang partnerpensioen voor de gewezen partner van de deelnemer

Bij beëindiging van het huwelijk door echtscheiding of ontbinding na scheiding van tafel en bed, bij beëindiging van het geregistreerd partnerschap, dan wel bij beëindiging van de gezamenlijke huishouding van de (gewezen) deelnemer, anders dan door overlijden of vermissing, verkrijgt de gewezen partner een aanspraak op bijzonder levenslang partnerpensioen die gelijk is aan de premievrije aanspraak op levenslang partnerpensioen die de deelnemer zou hebben verkregen alsof het deelnemerschap op de scheidingsdatum zou zijn beëindigd, zoals bedoeld in het artikel "Beëindiging van het deelnemerschap door ontslag".

Bijzonder levenslang partnerpensioen voor de gewezen partner van de gewezen deelnemer die niet met pensioen is

Indien de beëindiging van het huwelijk door echtscheiding, de ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, de beëindiging van het geregistreerd partnerschap, dan wel de beëindiging van de gezamenlijke huishouding anders dan door overlijden of vermissing, plaatsvindt na de beëindiging van het deelnemerschap door ontslag, maar voordat het levenslang ouderdompensioen is ingegaan, verkrijgt de gewezen partner van de gewezen deelnemer een aanspraak op bijzonder levenslang partnerpensioen die gelijk is aan de premievrije aanspraak op levenslang partnerpensioen die de gewezen deelnemer heeft verkregen bij de beëindiging van het deelnemerschap, zoals bedoeld in het artikel "Beëindiging van het (aspirant) deelnemerschap door ontslag".

Indien de gewezen deelnemer op de datum van beëindiging van het deelnemerschap door ontslag gebruik gemaakt heeft van de mogelijkheid van uitruil van (een deel van het) levenslang ouderdompensioen in levenslang partnerpensioen, zoals omschreven in het artikel "Beëindiging van het (aspirant) deelnemerschap door ontslag", zal bij beëindiging van het huwelijk door echtscheiding, ontbinding na scheiding van tafel en bed, bij beëindiging van het geregistreerd partnerschap, dan wel bij beëindiging van de gezamenlijke huishouding, anders dan door overlijden of vermissing, de gewezen partner van de gewezen deelnemer een aanspraak op bijzonder partnerpensioen verkrijgen die gelijk is aan de premievrije aanspraak op partnerpensioen die de gewezen deelnemer als gevolg van de ruil heeft verkregen.

Bijzonder levenslang partnerpensioen voor de gewezen partner van de gewezen deelnemer die met pensioen is

Indien de beëindiging van het huwelijk door echtscheiding, de ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, de beëindiging van het geregistreerd partnerschap, dan wel de beëindiging van de gezamenlijke huishouding, anders dan door overlijden of vermissing, plaatsvindt nadat het levenslang ouderdomspensioen is ingegaan, verkrijgt de gewezen partner van de gewezen deelnemer aanspraak op bijzonder levenslang partnerpensioen die gelijk is aan de premievrije aanspraak op levenslang partnerpensioen die de gewezen deelnemer heeft verkregen bij het ingaan van het levenslang ouderdomspensioen, zoals bedoeld in het artikel "Pensionering".

Indien de gewezen deelnemer op de datum van beëindiging van het deelnemerschap door ontslag gebruik gemaakt heeft van de mogelijkheid van uitruil van (een deel van het) levenslang ouderdomspensioen in levenslang partnerpensioen, zoals omschreven in het artikel "Beëindiging van het (aspirant) deelnemerschap door ontslag", zal bij beëindiging van het huwelijk door echtscheiding, ontbinding na scheiding van tafel en bed, bij beëindiging van het geregistreerd partnerschap, dan wel bij beëindiging van de gezamenlijke huishouding, anders dan door overlijden of vermissing, de gewezen partner van de gewezen deelnemer een aanspraak op bijzonder partnerpensioen verkrijgen die gelijk is aan de premievrije aanspraak op partnerpensioen die de gewezen deelnemer als gevolg van de ruil heeft verkregen.

Indien de gewezen deelnemer op de (flexibele) pensioendatum gebruik gemaakt heeft van de mogelijkheid van uitruil van (een deel van het) levenslang ouderdomspensioen in levenslang partnerpensioen, zoals omschreven in het artikel "Pensionering", zal bij beëindiging van het huwelijk door echtscheiding of ontbinding na scheiding van tafel en bed, bij beëindiging van het geregistreerd partnerschap, dan wel bij beëindiging van de gezamenlijke huishouding, anders dan door overlijden of vermissing, de gewezen partner van de gewezen deelnemer een aanspraak op bijzonder levenslang partnerpensioen verkrijgen die gelijk is aan de premievrije aanspraak op partnerpensioen die de gewezen deelnemer als gevolg van de ruil heeft verkregen.

Het bovenstaande is niet van toepassing als partijen in de huwelijkse voorwaarden, voorwaarden van een geregistreerd partnerschap of voorwaarden van een gezamenlijke huishouding, dan wel in een schriftelijke overeenkomst met betrekking tot de beëindiging van het huwelijk door echtscheiding of ontbinding na scheiding van tafel en bed, de beëindiging van het geregistreerd partnerschap, dan wel de beëindiging van de gezamenlijke huishouding overeenkomen dat de gewezen partner afziet van de aanspraak op bijzonder levenslang partnerpensioen.

Bij beëindiging van het huwelijk door echtscheiding of ontbinding na scheiding van tafel en bed, bij beëindiging van het geregistreerd partnerschap, dan wel bij beëindiging van de gezamenlijke huishouding van de aspirant deelnemer, anders dan door overlijden of vermissing, vervalt de aanspraak op levenslang partnerpensioen.

Vervreemding van bijzonder levenslang partnerpensioen

De gewezen partner met recht op een ingegaan bijzonder partnerpensioen kan dit recht vervreemden aan een eerdere of latere partner van de overleden (gewezen) deelnemer, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- het pensioenfonds heeft zich schriftelijk bereid verklaard de eventuele wijziging van het risico te dragen;
- de vervreemding is onherroepelijk en
- de vervreemding is vastgelegd in een notariële akte.

Als bij vervreemding het risico wijzigt, kan het recht op bijzonder levenslang partnerpensioen op basis van actuariële gelijkwaardigheid worden herrekend.

Wezenpensioen

Bij beëindiging van het huwelijk door echtscheiding of ontbinding na scheiding van tafel en bed, bij beëindiging van het geregistreerd partnerschap, dan wel bij beëindiging van de gezamenlijke huishouding van de (gewezen) deelnemer, anders dan door overlijden of vermissing, blijft de aanspraak op wezenpensioen op opbouwbasis ongewijzigd.

Hetzelfde geldt voor de aanspraak op wezenpensioen op risicobasis van de aspirant deelnemer zolang de aspirant deelnemer kinderen heeft die in aanmerking komen voor wezenpensioen.

Eerder toegekende aanspraak op bijzonder levenslang partnerpensioen

De aanspraak op bijzonder levenslang partnerpensioen uit hoofde van dit reglement wordt vastgesteld onder aftrek van het bijzonder levenslang partnerpensioen dat door een eerdere gewezen partner op grond van dit pensioenreglement verkregen is.

Uitzonderingsbepalingen

De bepalingen in dit artikel inzake het levenslang partnerpensioen en wezenpensioen op opbouwbasis zijn niet van toepassing als:

- de beëindiging van het geregistreerd partnerschap direct wordt gevolgd door een huwelijk met dezelfde partner.
- de beëindiging van het huwelijk direct wordt gevolgd door het aangaan van een geregistreerd partnerschap met dezelfde partner.
- de beëindiging van de gezamenlijke huishouding direct wordt gevolgd door het aangaan van een geregistreerd partnerschap met dezelfde partner.
- de beëindiging van de gezamenlijke huishouding direct wordt gevolgd door een huwelijk met dezelfde partner.

ARTIKEL 9

ARBEIDSONGESCHIKT WORDEN VAN DE (ASPIRANT) DEELNEMER

De aanspraken op vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid en op excedent arbeidsongeschiktheidspensioen worden verleend met inachtneming van het bepaalde in het artikel "Verzekering", onderdeel "Beperkingen en uitsluitingen van het arbeidsongeschiktheidsrisico".

Het in dit artikel en in artikel "Wijziging van de mate van arbeidsongeschiktheid" bepaalde geldt niet indien en zolang de (aspirant) deelnemer op 31 december 2005 een uitkering uit hoofde van de WAO ontvangt; na volledige revalidatie gelden de bepalingen van dit artikel en van artikel "Wijziging van de mate van arbeidsongeschiktheid".

Vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid

Na verlening van vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid, wordt de verwerving van de pensioenaanspraken die de (aspirant) deelnemer op grond van deze pensioenregeling heeft, voortgezet overeenkomstig het vrijstellingspercentage volgens de hierna in dit artikel genoemde tabellen. De betreffende premie komt dan niet meer voor rekening van de werkgever en de deelnemer, maar voor rekening van het pensioenfonds.

Levenslang ouderdompensioen, levenslang partnerpensioen en wezenpensioen

Als de deelnemer arbeidsongeschikt wordt, verleent het pensioenfonds gehele of gedeeltelijke vrijstelling van premiebetaling voor het levenslang ouderdompensioen, levenslang partnerpensioen en wezenpensioen.

Als de aspirant deelnemer met een partner arbeidsongeschikt wordt, verleent het pensioenfonds gehele of gedeeltelijke vrijstelling van premiebetaling voor het levenslang partnerpensioen op risicobasis en/of wezenpensioen op risicobasis.

Hoogte vrijstellingspercentage

Er is sprake van arbeidsongeschiktheid als de (aspirant) deelnemer een beschikking van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) kan overleggen waaruit blijkt dat hij een WIA-uitkering ontvangt en de mate van arbeidsongeschiktheid 35% of meer bedraagt.

Het vrijstellingspercentage wordt afgeleid van de mate van arbeidsongeschiktheid. De volgende tabel wordt daarbij gehanteerd.

Een resterende verdien capaciteit van een percentage tussen de	komt overeen met een arbeidsongeschiktheidspercentage van	hierbij behoort een vrijstellingspercentage van
0 - 20	80 en meer	100
20 - 35	65 - 80	72,5
35 - 45	55 - 65	60
45 - 55	45 - 55	50
55 - 65	35 - 45	40
65 - 100	0 - 35	0

Excedent arbeidsongeschiktheidspensioen

Als de (aspirant) deelnemer arbeidsongeschikt wordt, verleent het pensioenfonds gehele of gedeeltelijke vrijstelling van premiebetaling voor het excedent arbeidsongeschiktheidspensioen en ontvangt de (aspirant) deelnemer een excedent arbeidsongeschiktheidspensioen.

Er is sprake van arbeidsongeschiktheid als de (aspirant) deelnemer een beschikking van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen kan overleggen waaruit blijkt dat hij recht heeft op een WIA-uitkering en de mate van arbeidsongeschiktheid 35% of meer bedraagt.

Het percentage dat wordt gehanteerd voor de vrijstelling van premiebetaling en de uitkering wordt afgeleid van de mate van arbeidsongeschiktheid. De volgende tabel wordt daarbij gehanteerd.

Een resterende verdien capaciteit van een percentage tussen de	komt overeen met een arbeidsongeschiktheidspercentage van	hierbij behoort een vrijstellingspercentage en uitkeringspercentage van
0 - 20	80 en meer	100
20 - 35	65 - 80	72,5
35 - 45	55 - 65	60
45 - 55	45 - 55	50
55 - 65	35 - 45	40
65 - 100	0 - 35	0

De vrijstelling van premiebetaling heeft betrekking op het ingegane deel van het excedent arbeidsongeschiktheidspensioen.

ARTIKEL 10

WIJZIGING VAN DE MATE VAN ARBEIDSONGESCHIKTHEID

Beschikking

Bij een wijziging in de mate van arbeidsongeschiktheid dient de (aspirant, gewezen) deelnemer een beschikking van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen aan het pensioenfonds te overleggen. Een wijziging in de mate van arbeidsongeschiktheid leidt tot het opnieuw vaststellen van het vrijstellingspercentage en het uitkeringspercentage.

Levenslang ouderdomspensioen, levenslang partnerpensioen en wezenpensioen voor de deelnemer

Als de mate van arbeidsongeschiktheid van de deelnemer stijgt, wordt vrijstelling van premiebetaling verleend of wordt het vrijstellingspercentage opnieuw vastgesteld voor het levenslang ouderdomspensioen, levenslang partnerpensioen en wezenpensioen overeenkomstig het bepaalde in het artikel "Arbeidsongeschikt worden van de (aspirant) deelnemer".

Als de mate van arbeidsongeschiktheid van de deelnemer daalt, maar nog wel 35% of meer bedraagt, wordt het vrijstellingspercentage opnieuw vastgesteld voor het levenslang ouderdomspensioen, levenslang partnerpensioen en wezenpensioen overeenkomstig het bepaalde in het artikel "Arbeidsongeschikt worden van de (aspirant) deelnemer".

Als de mate van arbeidsongeschiktheid van de deelnemer daalt tot minder dan 35%, en het recht op een WIA-uitkering wordt beëindigd, wordt de vrijstelling van premiebetaling voor levenslang ouderdomspensioen, levenslang partnerpensioen en wezenpensioen beëindigd.

De vrijstelling van premiebetaling eindigt als de arbeidsongeschikte deelnemer:

- de pensioendatum bereikt, dan wel gebruik maakt van zijn mogelijkheid tot eerdere pensionering;
- revalideert tot een mate van arbeidsongeschiktheid onder de 35%;
- niet meer aan de gestelde voorwaarden tot premievrije voortzetting voldoet;
- geen WIA-uitkering meer heeft.

Levenslang partnerpensioen en wezenpensioen voor de aspirant deelnemer

Als de mate van arbeidsongeschiktheid van de aspirant deelnemer stijgt, wordt vrijstelling van premiebetaling verleend of wordt het vrijstellingspercentage opnieuw vastgesteld voor het levenslang partnerpensioen en/of wezenpensioen overeenkomstig het bepaalde in het artikel "Arbeidsongeschikt worden van de (aspirant) deelnemer".

Als de mate van arbeidsongeschiktheid daalt, maar nog wel 35% of meer bedraagt, wordt het vrijstellingspercentage opnieuw vastgesteld voor het levenslang partnerpensioen en wezenpensioen, overeenkomstig het bepaalde in artikel "Arbeidsongeschikt worden van de (aspirant) deelnemer".

Als de mate van arbeidsongeschiktheid van de aspirant deelnemer daalt tot minder dan 35% en het recht op een WIA-uitkering wordt beëindigd, wordt de vrijstelling van premiebetaling voor het levenslang partnerpensioen en/of wezenpensioen beëindigd.

De vrijstelling van premiebetaling eindigt als de arbeidsongeschikte aspirant deelnemer:

- revalideert tot een mate van arbeidsongeschiktheid onder de 35%;
- niet meer aan de gestelde voorwaarden tot premievrije voortzetting voldoet;
- geen WIA-uitkering meer heeft.

Excedent arbeidsongeschiktheidspensioen voor de (aspirant) deelnemer

Als de mate van arbeidsongeschiktheid van de (aspirant) deelnemer wijzigt, worden de verleende vrijstelling van premiebetaling en het ingegane excedent arbeidsongeschiktheidspensioen opnieuw vastgesteld overeenkomstig het bepaalde in het artikel "Arbeidsongeschikt worden van de (aspirant) deelnemer".

Als de mate van arbeidsongeschiktheid daalt maar nog wel 35% of meer bedraagt, worden het vrijstellingspercentage en het excedent arbeidsongeschiktheidspensioen opnieuw vastgesteld overeenkomstig het bepaalde in het artikel "Arbeidsongeschikt worden van de (aspirant) deelnemer". Als de mate van arbeidsongeschiktheid van de (aspirant) deelnemer daalt tot minder dan 35% en het recht op een WIA-uitkering wordt beëindigd, worden de vrijstelling van premiebetaling en het excedent-arbeidsongeschiktheidspensioen beëindigd.

De vrijstelling van premiebetaling eindigt als de arbeidsongeschikte (aspirant) deelnemer:

- de pensioendatum bereikt, dan wel gebruik maakt van zijn mogelijkheid tot eerdere pensionering; revalideert tot een mate van arbeidsongeschiktheid onder de 35%;
- niet meer aan de gestelde voorwaarden tot premievrije voortzetting voldoet;
- geen WIA-uitkering meer heeft.

Levenslang ouderdomspensioen, levenslang partnerpensioen voor de gewezen deelnemer

Als de mate van arbeidsongeschiktheid van de gewezen deelnemer stijgt, wordt het vrijstellingspercentage niet gewijzigd.

Als de mate van arbeidsongeschiktheid van de gewezen deelnemer daalt, maar nog wel 35% of meer bedraagt, wordt het vrijstellingspercentage voor het levenslang ouderdomspensioen, levenslang partnerpensioen en wezenpensioen opnieuw vastgesteld overeenkomstig het bepaalde in het artikel "Arbeidsongeschikt worden van de (aspirant) deelnemer". Bij een daling van de mate van arbeidsongeschiktheid wordt de hoogte van de aanspraak op levenslang ouderdomspensioen, levenslang partnerpensioen en wezenpensioen opnieuw vastgesteld. Deze aanspraak bestaat uit:

- de premievrije aanspraak op levenslang ouderdomspensioenen, levenslang partnerpensioen en wezenpensioen die de gewezen deelnemer heeft verkregen bij de beëindiging van het deelnemerschap, zoals bedoeld in het artikel "Beëindiging van het deelnemerschap door ontslag";
- de na beëindiging van het deelnemerschap opgebouwde aanspraak op levenslang ouderdomspensioenen, levenslang partnerpensioen en wezenpensioen tijdens de periode van vrijstelling van premiebetaling en
- de nog op te bouwen aanspraak op levenslang ouderdomspensioen, levenslang partnerpensioen en wezenpensioen rekening houdend met het nieuwe vrijstellingspercentage.

Als de mate van arbeidsongeschiktheid van de gewezen deelnemer daalt tot minder dan 35% wordt de vrijstelling van premiebetaling voor het levenslang ouderdomspensioen, levenslang partnerpensioen en wezenpensioen beëindigd en vervalt de aanspraak op vrijstelling van premiebetaling.

Levenslang partnerpensioen voor de gewezen aspirant deelnemer

Als de mate van arbeidsongeschiktheid van de gewezen aspirant deelnemer stijgt, wordt het vrijstellingspercentage niet gewijzigd.

Als de mate van arbeidsongeschiktheid van de gewezen aspirant deelnemer daalt, maar nog wel 35% of meer bedraagt, wordt het vrijstellingspercentage voor levenslang partnerpensioen en/of wezenpensioen opnieuw vastgesteld overeenkomstig het bepaalde in het artikel "Arbeidsongeschikt worden van de aspirant deelnemer" en wordt ook de hoogte van de aanspraak op levenslang partnerpensioen en/of wezenpensioen opnieuw vastgesteld.

Als de mate van arbeidsongeschiktheid van de gewezen aspirant deelnemer daalt tot minder dan 35% en het recht op een WIA-uitkering wordt beëindigd, wordt de vrijstelling van premiebetaling voor het partnerpensioen en/of wezenpensioen beëindigd en vervalt de aanspraak op partnerpensioen en/of wezenpensioen en vrijstelling van premiebetaling.

De vrijstelling van premiebetaling eindigt als de arbeidsongeschikte (aspirant) deelnemer:

- de pensioendatum bereikt, dan wel gebruik maakt van zijn mogelijkheid tot eerdere pensionering;
- revalideert tot een mate van arbeidsongeschiktheid onder de 35%;
- niet meer aan de gestelde voorwaarden tot premievrije voortzetting voldoet;
- geen WIA-uitkering meer heeft.

Excedent arbeidsongeschiktheidspensioen voor de gewezen (aspirant) deelnemer

Als de mate van arbeidsongeschiktheid van de gewezen (aspirant) deelnemer stijgt, worden het vrijstellingspercentage en de hoogte van het ingegane excedent arbeidsongeschiktheidspensioen niet gewijzigd.

Als de mate van arbeidsongeschiktheid van de gewezen (aspirant) deelnemer daalt, maar nog wel 35% of meer bedraagt, worden het vrijstellingspercentage en het ingegane excedent arbeidsongeschiktheidspensioen opnieuw vastgesteld overeenkomstig het bepaalde in het artikel "Arbeitsongeschikt worden van de (aspirant) deelnemer".

Als de mate van arbeidsongeschiktheid van de gewezen (aspirant) deelnemer daalt tot minder dan 35% en het recht op een WIA-uitkering wordt beëindigd, worden de vrijstelling van premiebetaling en de uitkering van het excedent arbeidsongeschiktheidspensioen beëindigd en vervalt de aanspraak op vrijstelling van premiebetaling en excedent arbeidsongeschiktheidspensioen.

De vrijstelling van premiebetaling en het ingegane excedent arbeidsongeschiktheidspensioen eindigen als de arbeidsongeschikte (aspirant) deelnemer:

- de pensioendatum bereikt, dan wel gebruik maakt van zijn mogelijkheid tot eerdere pensionering.
- revalideert tot een mate van arbeidsongeschiktheid onder de 35%.
- niet meer aan de gestelde voorwaarden tot premievrije voortzetting voldoet.
- geen WIA-uitkering meer heeft.

ARTIKEL 11

ONBETAALD VERLOF OF LEVENSLLOOPVERLOF

Indien de aspirant deelnemer gedurende een periode onbetaald verlof of levensloopverlof opneemt (hierna te noemen: verlofperiode), vindt gedurende de verlofperiode voor het deel van de overeengekomen arbeidstijd waarvoor verlof is opgenomen, geen verwerving plaats van levenslang partnerpensioen en wezenpensioen. Tevens vervalt de aanspraak op vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid en excedent arbeidsongeschiktheidspensioen voor dit deel van de overeengekomen arbeidstijd waarvoor verlof is opgenomen.

Indien de deelnemer gedurende een periode onbetaald verlof of levensloopverlof opneemt, vindt gedurende de verlofperiode voor het deel van de overeengekomen arbeidstijd waarvoor verlof is opgenomen, opbouw plaats van levenslang ouderdompensioen, levenslang partnerpensioen en wezenpensioen op basis van de grondslagen, vastgesteld op de dag voorafgaand aan de verlofperiode. De aanspraak op vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid en excedent arbeidsongeschiktheidspensioen blijft voor het deel van de overeengekomen arbeidstijd waarvoor verlof is opgenomen in stand.

Gedurende de verlofperiode heeft de deelnemer een aanspraak op levenslang ouderdompensioen, levenslang partnerpensioen en wezenpensioen, waarvan de hoogte gelijk is aan het verschil tussen:

- de hoogte van de aanspraak op levenslang partnerpensioen, zoals deze vastgesteld was op de dag voorafgaand aan het opnemen van de verlofperiode; en
- de hoogte van de aanspraak op levenslang ouderdompensioen, levenslang partnerpensioen en wezenpensioen dat in de verlofperiode wordt opgebouwd voor het deel van de overeengekomen arbeidstijd waarvoor geen verlof is opgenomen.

Deze aanspraken levenslang ouderdompensioen, levenslang partnerpensioen en wezenpensioen bestaan zolang de verlofperiode duurt, doch maximaal 18 maanden.

Na afloop van het verlof vindt de verwerving van de premievrije voortzetting van de premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid en excedent arbeidsongeschiktheidspensioen plaats op basis van de dan geldende grondslagen.

De premies die gedurende een periode van onbetaald verlof verschuldigd zijn, komen volledig voor rekening van de deelnemer.

ARTIKEL 12

BEËINDIGING VAN HET (ASPIRANT) DEELNEMERSCHAP DOOR ONTSLAG

Levenslang ouderdompensioen, levenslang partnerpensioen en wezenpensioen

Bij beëindiging van het deelnemerschap door ontslag verkrijgt de gewezen deelnemer een premievrije aanspraak op pensioen die gelijk is aan het tot de ontslagdatum opgebouwde pensioen.

De premievrije aanspraak wordt vastgesteld voor de volgende pensioenen:

- levenslang ouderdompensioen, en
- levenslang partnerpensioen.

De aanspraak op vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid van de gewezen deelnemer vervalt. Als echter vrijstelling van premiebetaling is verleend, wordt de vrijstelling voortgezet, met inachtneming van het bepaalde in het artikel "Wijziging van de mate van arbeidsongeschiktheid".

Bij beëindiging van het aspirant deelnemerschap door ontslag vervalt voor de gewezen aspirant deelnemer de aanspraak op levenslang partnerpensioen en wezenpensioen, tenzij vrijstelling van premiebetaling in verband met arbeidsongeschiktheid van de aspirant deelnemer is verleend. In dat geval wordt deze vrijstelling voortgezet, met inachtneming van het bepaalde in het artikel "Wijziging van de mate van arbeidsongeschiktheid".

Excedent arbeidsongeschiktheidspensioen

Bij beëindiging van het (aspirant) deelnemerschap door ontslag vervalt voor de gewezen (aspirant) deelnemer de aanspraak op excedent arbeidsongeschiktheidspensioen, met uitzondering van het ingegane deel. De uitkering wordt voortgezet, met inachtneming van het bepaalde in het artikel "Wijziging van de mate van arbeidsongeschiktheid".

Voor de gewezen (aspirant) deelnemer met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd, die bij het einde van zijn arbeidsovereenkomst arbeidsongeschikt is op grond van de ZW, geldt dat het excedent arbeidsongeschiktheidspensioen nog in dekking wordt gehouden, uiterlijk tot de datum waarop de gewezen (aspirant) deelnemer is gerevalideerd. Wanneer de gewezen (aspirant) deelnemer onafgebroken arbeidsongeschikt is geweest en aansluitend op de ZW-uitkering een WIA-uitkering ontvangt en de mate van arbeidsongeschiktheid 35% of meer bedraagt, verkrijgt de gewezen (aspirant) deelnemer recht op uitkering van excedent arbeidsongeschiktheidspensioen met inachtneming van het bepaalde in het artikel "Arbeidsongeschikt worden van de (aspirant) deelnemer".

Uitruil van levenslang ouderdomspensioen

De deelnemer kan er op de ontslagdatum voor kiezen (een deel van) het ouderdomspensioen dat is opgebouwd na 1 januari 2002 te ruilen voor een partnerpensioen vóór de (flexibele) pensioendatum.

Een gemaakte keuze is onherroepelijk. De deelnemer dient zijn keuze voor ruil binnen 2 maanden na de beëindiging van het deelnemerschap schriftelijk aan het pensioenfonds kenbaar te maken. Op het moment dat een deelnemer aangeeft dat hij gebruik wil maken van zijn recht op uitruil van ouderdomspensioen, ontvangt hij een cijfermatig overzicht waarin de gevolgen van deze uitruil uiteengezet zijn.

Na de ruil mag het verkregen partnerpensioen niet meer bedragen dan 70% van het niet geruilde ouderdomspensioen.

De ruil zal sekseneutraal en collectief actuarieel gelijkwaardig plaatsvinden aan de hand van een ruilfactor. De ruilfactor is vastgesteld op de ingangsdatum van deze pensioenregeling en zal jaarlijks opnieuw worden vastgesteld. In het geval van een ingrijpende wijziging in het deelnemersbestand zoals ten gevolge van fusie, overname of splitsing van de werkgever heeft het pensioenfonds het recht de ruilfactor tussentijds opnieuw vast te stellen.

De ruilfactoren zijn opgenomen in bijlage "Ruilfactoren", opgenomen onder "Uitruil ouderdomspensioen in partnerpensioen (bij uitdiensttreding)".

Na de ruil vervalt de aanspraak op het uitgeruilde deel van het ouderdomspensioen.

De mogelijkheid tot uitruil geldt niet voor het deel van het ouderdomspensioen waarop een gewezen partner recht op uitbetaling heeft verkregen op grond van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding, zoals omschreven in het artikel "Wijziging van de samenlevingsvorm".

Voortzetting levenslang partnerpensioen na ontslag

Na beëindiging van het aspirant deelnemerschap door ontslag wordt, in afwijking van het hiervoor in dit artikel bepaalde, voor de aspirant deelnemer met een partner, die direct aansluitend op het dienstverband recht op een uitkering uit hoofde van de Werkloosheidswet heeft, zolang dat recht bestaat, de aanspraak op levenslang partnerpensioen voortgezet. De hoogte van dit levenslang partnerpensioen wordt, in afwijking van het bepaalde in het artikel "Hoogte van de pensioenaanspraken voor de aspirant deelnemer", vastgesteld op basis van de diensttijd die tot de datum van beëindiging van het deelnemerschap is doorgebracht.

Vrijwillige voortzetting na ontslag

Het is niet mogelijk de pensioenregeling vrijwillig voort te zetten na beëindiging van het deelnemerschap door ontslag.

ARTIKEL 13

KEUZE TOT VERVROEGING VAN DE PENSIOENDATUM (FLEXIBELE PENSIOENDATUM)

De deelnemer heeft de mogelijkheid de pensioendatum te vervroegen door met de werkgever schriftelijk een flexibele pensioendatum overeen te komen.

Vervroeging van de pensioendatum is alleen mogelijk als de arbeidsovereenkomst van de deelnemer met de werkgever wordt beëindigd op de gekozen vervroegde pensioendatum. De verwerving van pensioenaanspraken wordt beëindigd op het moment van ingang van het pensioen.

De vervroegde pensioendatum kan liggen tussen dag x van de maand waarin de deelnemer de 60-jarige leeftijd bereikt en de pensioendatum. Onder x dient in de vorige zin te worden verstaan de dag van de maand waarop de deelnemer geboren is.

De deelnemer heeft eenmalig de keuze de pensioendatum te vervroegen en deze keuze is onherroepelijk.

Als de deelnemer de pensioendatum wenst te vervroegen, moet hij de vervroegde pensioendatum ten minste zes maanden voor het bereiken hiervan aan de werkgever doorgeven.

Om de gevolgen van vervroeging van de pensioendatum voor de pensioenaanspraken te kunnen berekenen, worden op de gekozen vervroegde pensioendatum eerst de premievrije aanspraken van de deelnemer vastgesteld. De berekening vindt plaats volgens het bepaalde in het artikel "Beëindiging van het deelnemerschap door ontslag". Vervolgens wordt het premievrije ouderdomspensioen vermenigvuldigd met de in dit artikel genoemde factor, behorend bij de leeftijd van de deelnemer op de gekozen vervroegde pensioendatum.

Indien de deelnemer naast vervroeging van de pensioendatum gebruik wenst te maken van de in het artikel "Pensionering" genoemde mogelijkheid om het partnerpensioen voor een hoger ouderdomspensioen uit te ruilen, wordt eerst het partnerpensioen geruild in een hoger ouderdomspensioen en vervolgens wordt het ouderdomspensioen vervroegd naar de gewenste pensioendatum. Na vervroeging van de ingangsdatum van het ouderdomspensioen is uitruil van partnerpensioen niet meer mogelijk.

Vervroegingsfactoren

Met behulp van de tabel in de bijlage "Ruilfactoren", opgenomen onder "Vervroegen/uitstellen ouderdomspensioen", kan de hoogte van het levenslang ouderdomspensioen na vervroeging worden berekend. Voor tussenliggende leeftijden kan de factor worden berekend door rechtlijnige interpolatie.

De factoren zijn sekseneutraal en collectief actuariael gelijkwaardig.

Geldigheidsduur van de vervroegingsfactoren

De vervroegingsfactoren zijn vastgesteld op de ingangsdatum van deze pensioenregeling en worden jaarlijks opnieuw vastgesteld.

In het geval van een ingrijpende wijziging in het deelnemersbestand zoals ten gevolge van fusie, overname of splitsing van de werkgever, heeft het pensioenfonds het recht de vervroegingsfactoren tussentijds opnieuw vast te stellen.

ARTIKEL 14

PENSIONERING

Levenslang ouderdomspensioen

Op de (flexibele) pensioendatum gaat de levenslange uitkering van levenslang ouderdomspensioen in. Het pensioenfonds keert het levenslang ouderdomspensioen uit aan de gewezen deelnemer.

Als in het kader van verevening van pensioenrechten, zoals omschreven in het artikel "Wijziging van de samenlevingsvorm", de gewezen partner van de gewezen deelnemer recht op uitbetaling van levenslang ouderdomspensioen heeft verkregen ten opzichte van het pensioenfonds, keert het pensioenfonds het recht op uitbetaling aan de gewezen partner uit.

De uitkering start op de (flexibele) pensioendatum en wordt uitbetaald tot en met het einde van de maand waarin de gewezen deelnemer overlijdt. Voor de deelnemer wordt vanaf de (flexibele) pensioendatum geen pensioen meer opgebouwd.

Uitruil van levenslang ouderdomspensioen

De (gewezen) deelnemer kan er op de (flexibele) pensioendatum eenmalig voor kiezen (een deel van) het levenslang ouderdomspensioen te ruilen voor een hoger levenslang partnerpensioen op opbouwbasis. Een gemaakte keuze is onherroepelijk.

De (gewezen) deelnemer dient zijn keuze voor ruil ten minste 6 maanden voor de (flexibele) pensioendatum schriftelijk aan het pensioenfonds kenbaar te maken.

Na de ruil mag het verkregen levenslang partnerpensioen niet meer bedragen dan 70% van het niet geruilde levenslang ouderdomspensioen.

De ruil zal sekseneutraal en collectief actuarieel gelijkwaardig plaatsvinden aan de hand van een ruilfactor. De ruilfactor is opgenomen in de bijlage "Ruilfactoren", onder "Uitruil ouderdomspensioen naar partnerpensioen".

De ruilfactor is vastgesteld op de ingangsdatum van deze pensioenregeling en zal jaarlijks worden aangepast.

In het geval van een ingrijpende wijziging in het deelnemersbestand zoals ten gevolge van fusie, overname of splitsing van de werkgever, heeft het pensioenfonds het recht de ruilfactor tussentijds opnieuw vast te stellen. Na de ruil vervalt de aanspraak op het uitgeruilde deel van het levenslang ouderdomspensioen.

De mogelijkheid tot uitruil geldt niet voor het deel van het ouderdomspensioen waarop een gewezen partner recht op uitbetaling heeft verkregen op grond van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding, zoals omschreven in het artikel "Wijziging van de samenlevingsvorm".

Levenslang partnerpensioen

Op de (flexibele) pensioendatum vervalt de aanspraak op levenslang partnerpensioen voor de gewezen deelnemer zonder partner. Het hierna in dit artikel bepaalde onder "Uitruil van levenslang partnerpensioen" is ook van toepassing op de gewezen deelnemer zonder partner.

De op de (flexibele) pensioendatum vastgestelde aanspraak op levenslang partnerpensioen op opbouwbasis voor de gewezen deelnemer met een partner blijft gehandhaafd.

Uitruil van levenslang partnerpensioen op opbouwbasis

De (gewezen) deelnemer heeft op de (flexibele) pensioendatum, ongeacht zijn burgerlijke staat, eenmalig de mogelijkheid om (een deel van) het levenslang partnerpensioen op opbouwbasis te ruilen voor een hoger levenslang ouderdomspensioen.

Indien de (gewezen) deelnemer op de (flexibele) pensioendatum geen partner heeft, wordt het levenslang partnerpensioen automatisch omgeruild in een hoger levenslang ouderdomspensioen.

Een gemaakte keuze is onherroepelijk.

De (gewezen) deelnemer dient zijn keuze voor ruil ten minste 6 maanden voor de (flexibele) pensioendatum schriftelijk aan het pensioenfonds kenbaar te maken.

De ruil zal sekseneutraal en collectief actuarieel gelijkwaardig plaatsvinden aan de hand van een ruilfactor. De ruilfactor is opgenomen in de bijlage "Ruilfactoren", onder "Uitruil partnerpensioen naar ouderdomspensioen".

De ruilfactor is vastgesteld op de ingangsdatum van deze pensioenregeling en zal jaarlijks opnieuw worden vastgesteld.

In het geval van een ingrijpende wijziging in het deelnemersbestand zoals ten gevolge van fusie, overname of splitsing van de werkgever, heeft het pensioenfonds het recht de ruilfactor tussentijds opnieuw vast te stellen.

Na de ruil vervalt de aanspraak op het uitgeruilde deel van het levenslang partnerpensioen op opbouwbasis.

Het bijzonder levenslang partnerpensioen waarop de gewezen partner aanspraak heeft verkregen, zoals omschreven in het artikel "Wijziging van de samenlevingsvorm", kan niet in de ruil worden betrokken.

Als de (gewezen) deelnemer een partner heeft die rechthebbende is voor het levenslang partnerpensioen op opbouwbasis, is schriftelijke toestemming van die partner voor de ruil van het levenslang partnerpensioen vereist.

Wezenpensioen

Op de (flexibele) pensioendatum vervalt de aanspraak op wezenpensioen voor de gewezen deelnemer zonder partner en zonder kinderen.

De aanspraak op wezenpensioen voor de kinderen die op de pensioendatum tot het huishouden van de gewezen deelnemer behoren en voor de kinderen die na de pensioendatum worden geboren uit het huwelijk, het geregistreerd partnerschap of de gezamenlijke huishouding van de gewezen deelnemer en zijn partner blijft gehandhaafd.

Er ontstaat geen aanspraak op wezenpensioen voor de stief- of pleegkinderen die na de pensioendatum tot het huishouden van de gewezen deelnemer gaan behoren. Ook voor kinderen die na de pensioendatum van de gewezen deelnemer door adoptie tot zijn huishouden gaan behoren, ontstaat geen aanspraak op wezenpensioen.

Excedent arbeidsongeschiktheidspensioen

De aanspraak op excedent arbeidsongeschiktheidspensioen eindigt als de arbeidsongeschikte gewezen deelnemer:

- de pensioendatum bereikt, dan wel gebruik maakt van zijn mogelijkheid tot eerdere pensionering;
- revalideert tot een mate van arbeidsongeschiktheid onder de 35%;
- niet meer aan de gestelde voorwaarden tot premievrije voortzetting voldoet;
- geen UWV-uitkering meer heeft.

Vrijstelling van premiebetaling

De aanspraak op excedent arbeidsongeschiktheidspensioen eindigt als de arbeidsongeschikte gewezen deelnemer:

- de pensioendatum bereikt, dan wel gebruik maakt van zijn mogelijkheid tot eerdere pensionering;
- revalideert tot een mate van arbeidsongeschiktheid onder de 35%;
- niet meer aan de gestelde voorwaarden tot premievrije voortzetting voldoet;
- geen WIA-uitkering meer heeft.

ARTIKEL 15

FLEXIBILISERING

Tijdelijk hoger of lager ouderdomspensioen

De (gewezen) deelnemer heeft op de (flexibele) pensioendatum de mogelijkheid te kiezen voor een tijdelijk hoger of lager ouderdomspensioen. De mate van variatie tussen de hoogste en de laagste pensioenuitkeringen bedraagt ten hoogste 100:75. In de jaren tussen de flexibele pensioendatum en het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd blijft voor het bepalen van de verhouding tussen de hoogste en de laagste uitkering van het ouderdomspensioen een bedrag dat gelijk is aan tweemaal de AOW-uitkering buiten beschouwing. Het niveau van de pensioenuitkeringen dient in ieder geval gedurende de volgende perioden constant te blijven:

- van flexibele pensioendatum tot aan de 65-ste verjaardag van de (gewezen) deelnemer;
- van de AOW-gerechtigde leeftijd van de (gewezen) deelnemer tot de 67-ste verjaardag van de (gewezen) deelnemer;
- van de AOW-gerechtigde leeftijd van de (gewezen) deelnemer tot de 70-ste verjaardag van de (gewezen) deelnemer.

De deelnemer dient uiterlijk 6 maanden voor de (flexibele) pensioendatum het pensioenfonds schriftelijk de keuze voor een tijdelijk hogere of lagere pensioenuitkering alsmede de verhouding tussen de pensioenuitkeringen kenbaar te maken. Indien de deelnemer dit nalaat wordt hij geacht te hebben gekozen voor gelijke pensioenuitkeringen.

Indien het pensioenfonds instemt met de keuze van de deelnemer voor tijdelijk hogere of lagere pensioenuitkeringen stelt het pensioenfonds schriftelijk op de hoogte van deze keuze.

Indien de deelnemer kiest voor een tijdelijk hoger of lager ouderdomspensioen zal de waarde van de aanspraken op ouderdomspensioen na de actuariële herrekening collectief actuarieel gelijkwaardig zijn aan de waarde voor de herrekening. De ruilfactor is opgenomen in de bijlage "Ruilfactoren", onder "Hoog/laag ouderdomspensioen".

ARTIKEL 16

OVERLIJDEN

De aanspraken op levenslang partnerpensioen en wezenpensioen gelden met inachtneming van het bepaalde in het artikel "Verzekering", onderdeel "Beperkingen en uitsluitingen van het overlijdensrisico".

Overlijden van de (gewezen) aspirant deelnemer of (gewezen) deelnemer

Levenslang ouderdomspensioen

Bij overlijden van de (gewezen) deelnemer vervalt de aanspraak op levenslang ouderdomspensioen. Als in het kader van verevening van pensioenrechten, zoals omschreven in het artikel "Wijziging van de samenlevingsvorm", de gewezen partner van de (gewezen) deelnemer recht op uitbetaling van levenslang ouderdomspensioen heeft verkregen, vervalt ook dit recht bij overlijden van de (gewezen) deelnemer.

Levenslang partnerpensioen

Bij overlijden van de (gewezen) deelnemer gaat de levenslange uitkering van het levenslang partnerpensioen in. Het pensioenfonds keert het pensioen uit aan de (gewezen) partner van de overleden (gewezen) deelnemer. De uitkering start op de eerste dag van de maand van overlijden en wordt uitbetaald tot en met het einde van de maand waarin de (gewezen) partner overlijdt.

Wezenpensioen

Bij overlijden van de (gewezen) deelnemer gaat de uitkering van het wezenpensioen in. Het pensioenfonds keert het pensioen uit aan ieder kind van de overleden deelnemer. De uitkering start op de eerste dag van de maand van overlijden en wordt uitbetaald tot en met het einde van de maand, waarin het kind 18 jaar wordt of indien dit eerder plaatsvindt, het overlijden van het kind.

Voor het kind dat:

- ten minste 55% arbeidsongeschikt is en een arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangt op grond van de Wajong of
  - volledig onderwijs volgt in de zin van de Wet studiefinanciering 2000,
- wordt het wezenpensioen, zolang aan de bovengenoemde voorwaarden wordt voldaan, uitgekeerd tot en met het einde van de maand waarin het kind 27 jaar wordt of indien dit eerder plaatsvindt, het overlijden van het kind.

Bij overlijden van de (gewezen) deelnemer die de vader van het kind is, wordt het wezenpensioen verdubbeld als ook de moeder van het kind is overleden.

Bij overlijden van de (gewezen) deelnemer die de moeder van het kind is, wordt het wezenpensioen verdubbeld als ook de vader van het kind is overleden of als de vader van het kind onbekend is.

Voor stief- en pleegkinderen vindt verdubbeling van het wezenpensioen plaats als de (gewezen) deelnemer en de partner zijn overleden.

Excedent arbeidsongeschiktheidspensioen

Bij overlijden van de (aspirant) deelnemer vervalt de aanspraak op excedent arbeidsongeschiktheidspensioen. Bij overlijden van de (gewezen) aspirant deelnemer of gewezen deelnemer wordt een ingegaan excedent arbeidsongeschiktheidspensioen beëindigd.

Overlijden van de (gewezen) partner van de (gewezen) aspirant deelnemer of (gewezen) deelnemer

Levenslang ouderdompensioen

Bij overlijden van de partner van de (gewezen) deelnemer blijft de aanspraak op levenslang ouderdompensioen gehandhaafd.

Als in het kader van verevening van pensioenrechten, zoals omschreven in het artikel "Wijziging van de samenlevingsvorm", de gewezen partner van de (gewezen) deelnemer recht op uitbetaling van levenslang ouderdompensioen heeft verkregen, komt bij overlijden van de gewezen partner van de (gewezen) deelnemer dit recht weer ten goede aan de (gewezen) deelnemer.

Levenslang partnerpensioen

Bij overlijden van de partner van de aspirant deelnemer vervalt de aanspraak op levenslang partnerpensioen.

Is voor het levenslang partnerpensioen van de gewezen aspirant deelnemer vrijstelling van premiebetaling in verband met arbeidsongeschiktheid verleend, dan vervalt bij overlijden van de partner van de gewezen aspirant deelnemer de aanspraak op levenslang partnerpensioen.

Bij overlijden van de (gewezen) partner van de deelnemer blijft de aanspraak op levenslang partnerpensioen gehandhaafd.

Bij overlijden van de partner van de gewezen deelnemer voor de pensioendatum blijft de aanspraak op levenslang partnerpensioen gehandhaafd.

Bij overlijden van de partner van de gewezen deelnemer na de pensioendatum vervalt de aanspraak op levenslang partnerpensioen.

Bij overlijden van de gewezen partner van de gewezen deelnemer blijft de aanspraak op levenslang partnerpensioen gehandhaafd.

Wezenpensioen

Bij overlijden van de partner van de aspirant deelnemer blijft de aanspraak op wezenpensioen gehandhaafd zolang er kinderen zijn die hiervoor in aanmerking komen.

Is voor het wezenpensioen van de gewezen aspirant deelnemer vrijstelling van premiebetaling in verband met arbeidsongeschiktheid verleend, dan blijft bij overlijden van de partner van de gewezen aspirant deelnemer de aanspraak op wezenpensioen gehandhaafd zolang er kinderen zijn die hiervoor in aanmerking komen.

Bij overlijden van de (gewezen) partner van de (gewezen) deelnemer blijft de aanspraak op wezenpensioen gehandhaafd.

Excedent arbeidsongeschiktheidspensioen

Bij overlijden van de (gewezen) partner van de aspirant deelnemer of deelnemer blijft de aanspraak op excedent arbeidsongeschiktheidspensioen gehandhaafd.

Bij overlijden van de (gewezen) partner van de gewezen aspirant deelnemer of gewezen deelnemer voor de pensioendatum blijft de aanspraak op excedent arbeidsongeschiktheidspensioen gehandhaafd.

ARTIKEL 17

UITBETALING VAN DE PENSIOENEN

Het pensioenfonds keert alle pensioenen uit bij nabetalings in maandelijkse termijnen. De uitkeringen worden gedaan aan de rechthebbende, onder inhouding van de wettelijk verschuldigde belastingen en andere wettelijke heffingen.

De vordering tot uitkering van een pensioentermijn, die opeisbaar is, verjaart niet zolang de rechthebbende in leven is.

ARTIKEL 18

TOESLAGVERLENING

Voorwaardelijkheidsverklaring

Op de pensioenrechten en pensioenaanspraken wordt met inachtneming van de toeslagruimte als in dit artikel bedoeld jaarlijks toeslag verleend van maximaal de algemene loonontwikkeling bij de werkgevers (deelnemers) respectievelijk de CPI met als maximum de loonontwikkeling (gewezen deelnemers en pensioengerechtigden), maar niet hoger dan 5%. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd. De toeslagverlening is voorwaardelijk en hangt af van de financiële positie van het pensioenfonds.

Het ingegane (excedent) arbeidsongeschiktheidspensioen wordt niet verhoogd.

Voorwaardelijke aanpassing van de opgebouwde aanspraken en ingegane pensioenen

Het bestuur besluit jaarlijks of en in hoeverre een procentuele toeslag per 1 januari wordt verleend, de toeslagverlening genoemd.

De toeslagruimte wordt als volgt bepaald. Het bestuur zal, rekening houdend met een evenwichtige belangenafweging, er naar streven de voorwaardelijke toeslag als in dit artikel bedoeld te verlenen. Hiertoe zal het bestuur jaarlijks beoordelen of en in hoeverre het verlenen van een toeslag mogelijk is. Het bestuur zal in zijn beoordeling onder meer betrekken:

- de financiële positie van het pensioenfonds en de eisen die de Pensioenwet daaraan stelt in het algemeen; en
- de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds en de vrije reserve van het pensioenfonds in het bijzonder.

Voor de toe te kennen toeslag zal het bestuur de onderstaande leidraad hanteren. Het bestuur kan besluiten om van deze leidraad af te wijken.

- als de beleidsdekkingsgraad lager is dan 110% worden geen toeslagen verleend;
- als de beleidsdekkingsgraad boven de 110% is dan wordt er (gedeeltelijk) toeslag verleend voor zover deze in de toekomst te realiseren is;
- als de beleidsdekkingsgraad hoger is dan het in de actuariële en bedrijfstechnische nota opgenomen percentage wordt een volledige toeslag verleend;
- inhaaltoeslagen worden verleend als dit wettelijk is toegestaan.

Het bestuur van het pensioenfonds stelt nadere regels vast (de leidraad) met betrekking tot de wijze waarop wordt beoordeeld of, en in hoeverre, voldoende middelen aanwezig zijn voor een toeslagverlening. De leidraad wordt in de actuariële en bedrijfstechnische nota (abtn) opgenomen. De abtn ligt voor belanghebbenden ter inzage bij het pensioenfonds.

Het bestuur houdt zich het recht voor om het toeslagbeleid aan te passen. Toekomstige wijzigingen zijn bindend voor alle deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Bij een gunstige financiële positie kan het bestuur ook besluiten om gemiste toeslagen uit het verleden in te halen.

Op het ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen worden geen toeslagen verleend.

ARTIKEL 19

WAARDEOVERDRACHT

Individuele waardeoverdracht naar het pensioenfonds

Bij aanvang van het deelnemerschap aan deze pensioenregeling kan de deelnemer de waarde van de bij een vorige pensioenuitvoerder opgebouwde pensioenaanspraken overdragen aan het pensioenfonds. Hierbij worden de voorschriften en termijnen die zijn opgenomen in de Pensioenwet en het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling, en andere bij of krachtens de Pensioenwet vastgestelde regels in acht genomen.

Indien de deelnemer overweegt gebruik te maken van dit recht op waardeoverdracht, moet hij na aanvang van het deelnemerschap een verzoek om een opgave van de waarde van zijn bij een vorige pensioenuitvoerder opgebouwde pensioenaanspraken bij het pensioenfonds indienen.

Een vorige pensioenuitvoerder is verplicht, na een verzoek tot waardeoverdracht van de deelnemer, de waarde van de pensioenaanspraken over te dragen aan het pensioenfonds als voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- er is sprake van individuele beëindiging van het deelnemerschap door ontslag;
- de waardeoverdracht maakt het de deelnemer mogelijk pensioenaanspraken te verwerven bij het pensioenfonds en
- de partner van de deelnemer die rechthebbende is voor het levenslang partnerpensioen, geeft zijn schriftelijke toestemming voor de waardeoverdracht van het levenslang partnerpensioen. Als de partner geen toestemming geeft, kan het levenslang partnerpensioen niet worden overgedragen.

Het recht op waardeoverdracht geldt niet voor:

- het bijzonder levenslang partnerpensioen waarop de gewezen partner van de deelnemer aanspraak heeft verkregen bij beëindiging van het huwelijk door echtscheiding of ontbinding na scheiding van tafel en bed, bij beëindiging van het geregistreerd partnerschap, dan wel bij beëindiging van de gezamenlijke huishouding, anders dan door overlijden of vermissing, op grond van de Pensioenwet of Pensioen- en spaarfondsenwet;
- de pensioenaanspraken van de deelnemer die zijn opgebouwd gedurende een arbeidsovereenkomst die vóór 8 juli 1994 is beëindigd.

Voor de overgedragen waarde zullen pensioenaanspraken zoals bedoeld in artikel "pensioenaanspraken" bij het pensioenfonds worden aangekocht, voor zover deze op opbouwbasis zijn.

Individuele waardeoverdracht naar pensioenuitvoerder van nieuwe werkgever

Bij beëindiging van het deelnemerschap kan de gewezen deelnemer de waarde van de bij het pensioenfonds opgebouwde pensioenaanspraken overdragen aan de pensioenuitvoerder van de nieuwe werkgever of de nieuwe beroepspensioenregeling in de zin van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. Hierbij worden de voorschriften en termijnen die zijn opgenomen in de Pensioenwet en het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling, en andere bij of krachtens de Pensioenwet vastgestelde regels in acht genomen.

Indien de gewezen deelnemer overweegt gebruik te maken van dit recht op waardeoverdracht, moet hij na aanvang van het deelnemerschap aan de nieuwe pensioenuitvoerder een verzoek om een opgave van de waarde van zijn bij het pensioenfonds opgebouwde pensioenaanspraken bij de pensioenuitvoerder van de nieuwe werkgever of de nieuwe beroepspensioenregeling indienen.

Het pensioenfonds is verplicht, na een verzoek tot waardeoverdracht van de gewezen deelnemer, de waarde van de pensioenaanspraken over te dragen aan de pensioenuitvoerder van de nieuwe werkgever of de nieuwe beroepspensioenregeling als voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- er is sprake van individuele beëindiging van het deelnemerschap door ontslag;
- de waardeoverdracht maakt het de gewezen deelnemer mogelijk pensioenaanspraken te verwerven bij bedoelde pensioenuitvoerder en
- de partner van de gewezen deelnemer die rechthebbende is voor het levenslang partnerpensioen, geeft schriftelijke toestemming voor de waardeoverdracht van het levenslang partnerpensioen. Als de partner geen toestemming geeft, kan het levenslang partnerpensioen niet worden overgedragen.

Het recht op waardeoverdracht geldt niet voor:

- het bijzonder levenslang partnerpensioen waarop de gewezen partner van de gewezen deelnemer aanspraak heeft verkregen, zoals omschreven in het artikel "Wijziging van de samenlevingsvorm";
- de pensioenaanspraken van de gewezen deelnemer die zijn opgebouwd gedurende een arbeidsovereenkomst die vóór 8 juli 1994 is beëindigd.

De overgedragen waarde zal worden aangewend voor pensioenaanspraken volgens de pensioenregeling van de nieuwe werkgever of de nieuwe beroepspensioenregeling.

Collectieve waardeoverdracht op verzoek van werkgever

Het pensioenfonds is op schriftelijk verzoek van de werkgever bevoegd tot collectieve waardeoverdracht zonder dat er sprake is van een wisseling van werkgever, zoals genoemd in artikel 83 van de Pensioenwet, indien en voor zover wordt voldaan aan de vereisten die in genoemd artikel zijn gesteld.

De overdrachtswaarde zal sekseneutraal en collectief actuariael gelijkwaardig worden vastgesteld, met inachtneming van de voorschriften die zijn opgenomen in de Pensioenwet en het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling, en andere bij of krachtens de Pensioenwet vastgestelde regels.

ARTIKEL 20

FINANCIERING VAN DE PENSIOENREGELING

Vaste werkgeversbijdrage

De werkgever stelt jaarlijks voor de deelnemers een premie ter beschikking, ter grootte van 21% van de som voor de in het desbetreffende jaar vastgestelde pensioengrondslagen van alle deelnemers. In deze premie is de in de hierna omschreven deelnemersbijdrage begrepen. Deze premie wordt aangewend ter toekenning van de aanspraken als omschreven in artikel "Pensioenaanspraken" en enkele met de uitvoering van de pensioenregeling verband houdende kosten. Het voornoemde percentage is laatstelijk gewijzigd per 1 januari 2015 en geldt voor onbepaalde tijd.

De werkgeversbijdrage is nader omschreven in de tussen het pensioenfonds en de werkgever gesloten uitvoeringsovereenkomst. Deze uitvoeringsovereenkomst ligt voor belanghebbenden ter inzage bij het pensioenfonds.

Deelnemersbijdrage voor levenslang ouderdomspensioen, levenslang partnerpensioen, wezenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen

De deelnemersbijdrage voor de pensioenaanspraken bedraagt 1/3 van de totale vaste bijdrage van 21%, derhalve 7% van de pensioengrondslag per deelnemer.

De werkgever houdt de door de deelnemer verschuldigde bijdrage in op het salaris, in gelijke termijnen als waarin het salaris wordt uitbetaald.

De premies voor de aspirant deelnemer worden in zijn geheel door de werkgever betaald.

Verwerving pensioenaanspraken

De verwerving van de pensioenaanspraken vindt gedurende het (aspirant) deelnemerschap ten minste evenredig in de tijd plaats.

Betalingsvoorbehoud van werkgever

De werkgever kan bij een ingrijpende wijziging van omstandigheden, zoals bedoeld in de Pensioenwet, de premies die door hem zullen worden opgebracht verminderen of beëindigen. Indien de werkgever van dit recht gebruik maakt, deelt hij dit direct schriftelijk mee aan het pensioenfonds, de deelnemers en het pensioenfonds. Indien de uitoefening van dit recht van de werkgever er toe leidt dat deze pensioenregeling moet worden aangepast aan de gewijzigde omstandigheden, is het bepaalde in het artikel "Wijziging van de pensioenregeling", de onderdelen "Onaantastbaarheid opgebouwde pensioenaanspraken" en "Gewijzigd pensioenreglement" van toepassing.

Premieachterstand

Het pensioenfonds informeert elk kwartaal schriftelijk het verantwoordingsorgaan en, bij het ontbreken daarvan, de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden wanneer er sprake is van een premieachterstand ter grootte van 5% van de totale door het pensioenfonds van de werkgever te ontvangen jaarpremie en tevens niet voldaan wordt aan de bij of krachtens artikel 131 Pensioenwet geldende eisen inzake het minimaal vereist eigen vermogen.

Gedurende de in het eerste lid bedoelde situatie informeert een pensioenfonds tevens elk kwartaal de ondernemingsraad van de onderneming van de werkgever die nog premie aan het pensioenfonds verschuldigd is.

Onder de omstandigheden als genoemd in artikel "Slotbepalingen" het onderdeel "korting pensioenaanspraken en rechten" kunnen de pensioenaanspraken en pensioenrechten van de aanspraak- en pensioengerechtigden door het pensioenfonds gekort worden.

ARTIKEL 21

VERMINDERING OPBOUW OF AANSPRAKEN

Situatie inzake ontoereikende premie

- De premie die de werkgever bijdraagt conform artikel "Financiering van de pensioenregeling" kan niet worden aangepast als gevolg van de financiële positie van het pensioenfonds.
- Indien in enig jaar de werkgeverspremie als bedoeld in artikel "Financiering van de pensioenregeling" ontoereikend is om de pensioenopbouw in dat jaar te financieren, zal de pensioenopbouw van alle deelnemers worden vastgesteld op een naar rato van het premietekort verminderd bedrag.

Situatie inzake ontoereikende financiële positie van het pensioenfonds

Indien in enig jaar de haalbaarheidstoets van het pensioenfonds uitwijst, dat de financiële positie van het pensioenfonds ontoereikend is, zal het bestuur vaststellen of alsnog op andere wijze de middelen ter opheffing van de ontoereikendheid worden gevonden, dan wel of de beperkende bepalingen, omschreven in het vervolg van dit artikel, worden toegepast.

Indien na de toepassing van het bepaalde in de vorige alinea de financiële positie van het pensioenfonds nog steeds ontoereikend is, kunnen met inachtneming van het bepaalde in dit onderdeel de toegekende pensioenaanspraken van de deelnemers en de gewezen deelnemers (met inbegrip van de aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden) op een door het pensioenfonds vast te stellen evenwichtige wijze worden verminderd, tot een zodanig niveau dat de financiële positie van het pensioenfonds wederom toereikend is.

De vermindering kan uitsluitend worden toegepast indien wordt voldaan aan de in artikel 134 van de Pensioenwet genoemde voorwaarden.

Het pensioenfonds kan verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten uitsluitend verminderen indien:

- a. het pensioenfonds gezien de beleidsdekkingsgraad niet voldoet aan de bij of krachtens artikel 131 van de Pensioenwet gestelde eisen ten aanzien van het minimaal vereist eigen vermogen of de bij of krachtens artikel 132 van de Pensioenwet gestelde eisen ten aanzien van het vereist eigen vermogen;
- b. het pensioenfonds niet in staat is binnen een redelijke termijn te voldoen aan artikel 131 of artikel 132 Pensioenwet zonder dat de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de werkgever onevenredig worden geschaad; en
- c. alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet in het herstelplan, bedoeld in artikel 138 of artikel 139 Pensioenwet.

Mocht in latere jaren blijken dat de financiële positie inmiddels verbeterd is, dan kan het bestuur besluiten deze vermindering terug te draaien.

In kennis stellen deelnemers en pensioengerechtigden

Het pensioenfonds informeert de deelnemers, gewezen deelnemers, aanspraakgerechtigden, pensioengerechtigden, werkgever en toezichthouder schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten.

De vermindering kan op zijn vroegst een maand nadat de deelnemers, gewezen deelnemers, aanspraakgerechtigden, pensioengerechtigden, werkgever en toezichthouder hierover geïnformeerd zijn, worden gerealiseerd.

Het bepaalde in het onderdeel in het "Gewijzigd pensioenreglement" van het artikel "Wijziging van de pensioenregeling", is van toepassing.

ARTIKEL 22

VERSTREKKING VAN INFORMATIE

Verplichtingen van (aspirant) (gewezen) deelnemer en anderen

De (aspirant) deelnemer, de gewezen deelnemer en andere belanghebbenden zijn ten opzichte van het pensioenfonds verplicht volledige medewerking te verlenen en alle gegevens en inlichtingen te verstrekken die nodig zijn voor de uitvoering van deze pensioenregeling en de uitbetaling van pensioenen, waaronder het overleggen van officiële stukken. Hieronder vallen ook het opgeven van wijzigingen van de burgerlijke staat en het adres.

Indien deze verplichtingen niet zijn of worden nagekomen dan wel onjuiste inlichtingen of gegevens zijn of worden verstrekt, kunnen aan deze pensioenregeling geen rechten worden ontleend.

Informatie aan (aspirant) deelnemer

Het pensioenfonds verstrekt aan de (aspirant) deelnemer jaarlijks een uniform pensioenoverzicht. Hierin staan de verworven pensioenaanspraken, de te bereiken pensioenaanspraken indien de verwerving ongewijzigd tot de pensioendatum wordt voortgezet, informatie over de toeslagverlening en een opgave van de aan het voorafgaande kalenderjaar toe te rekenen waardeaan groei van pensioenaanspraken overeenkomstig artikel 3.127 van de Wet inkomstenbelasting 2001 en de daarop rustende bepalingen.

Informatie bij beëindiging van het deelnemerschap door ontslag

Bij beëindiging van het deelnemerschap door ontslag anders dan door overlijden of pensionering, zoals bedoeld in het artikel "Beëindiging van het (aspirant) deelnemerschap door ontslag", en daarna ten minste eenmaal per vijf jaar, verstrekt het pensioenfonds aan de gewezen deelnemer een opgave van de opgebouwde pensioenaanspraken en informatie over de toeslagverlening.

Informatie bij scheiding

Bij echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, bij beëindiging van het geregistreerd partnerschap, dan wel bij beëindiging van de gezamenlijke huishouding, anders dan door overlijden of vermissing, zoals bedoeld in het artikel "Wijziging van de samenlevingsvorm", en daarna ten minste eenmaal per vijf jaar, verstrekt het pensioenfonds aan de gewezen partner van de (gewezen) deelnemer een opgave van de opgebouwde aanspraak op bijzonder partnerpensioen en informatie over de toeslagverlening.

Als in het kader van verevening van pensioenrechten, zoals omschreven in het artikel "Wijziging van de samenlevingsvorm", de gewezen partner van de deelnemer recht op uitbetaling van het te verevenen ouderdomspensioen heeft verkregen, verstrekt het pensioenfonds bij de verkrijging aan de gewezen partner van de (gewezen) deelnemer een opgave waarin het recht op uitbetaling van het te verevenen ouderdomspensioen en de pensioendatum zijn vermeld. De (gewezen) deelnemer ontvangt van de opgave een afschrift.

Informatie bij ingang pensioen

Op de ingangsdatum van het pensioen en daarna jaarlijks verstrekt het pensioenfonds aan de rechthebbende een opgave van zijn pensioenuitkering en informatie over de toeslagverlening.

Informatie op verzoek

Het (gewijzigde) pensioenreglement en een afschrift van een (gewijzigde) herverzekeringsovereenkomst die het pensioenfonds met een verzekeraar heeft gesloten, zijn opvraagbaar bij de werkgever. Op verzoek van de (aspirant, gewezen) deelnemer, de gewezen partner en de rechthebbende op een pensioenuitkering verstrekt het pensioenfonds binnen redelijke termijn aan de verzoeker het voor hem geldende pensioenreglement en eventuele herverzekeringsovereenkomst.

Op verzoek van de gewezen deelnemer verstrekt het pensioenfonds aan hem een opgave van de opgebouwde pensioenaanspraken.

Informatie op verzoek te verstrekken door het pensioenfonds

Het pensioenfonds verstrekt de (gewezen) deelnemer, de gewezen partner en de pensioengerechtigde op verzoek:

- het jaarverslag en de jaarrekening van het pensioenfonds;
- de uitvoeringsovereenkomst;
- relevante informatie over beleggingen;
- informatie die specifiek voor de betrokkene van belang is;
- informatie als bedoeld in het Besluit uitvoering Pensioenwet.

Overige informatieverplichtingen

Naast de hierboven genoemde informatie, die door het pensioenfonds wordt verstrekt, zal het pensioenfonds alle informatie verstrekken die op grond van de Pensioenwet, het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling en andere bij of krachtens de Pensioenwet vastgestelde regels verplicht is.

Schriftelijke informatie

Alle hierboven genoemde informatie, die door het pensioenfonds wordt verstrekt, wordt door het pensioenfonds schriftelijk verstrekt en verzonden naar het bij haar laatst bekende adres van de (aspirant, gewezen) deelnemer, de gewezen partner of de rechthebbende op een pensioenuitkering. Zodra de het pensioenfonds in staat is de informatie elektronisch te verstrekken, zal na instemming van de (aspirant, gewezen) deelnemer, de gewezen partner of de rechthebbende de informatie elektronisch worden verzonden naar het bij haar laatst bekende (e-mail) adres. Indien dit adres onjuist blijkt te zijn, zal de informatie schriftelijk worden verstrekt. De (aspirant, gewezen) deelnemer, de gewezen partner of de rechthebbende worden in dat geval verzocht hun emailadres aan het pensioenfonds te verstrekken.

ARTIKEL 23

WIJZIGING VAN DE PENSIOENREGELING

Pensioenregeling in de zin van de Wet op de loonbelasting 1964

Deze pensioenregeling is tot stand gekomen onder de voorwaarde dat de pensioenregeling wordt aangemerkt als een pensioenregeling in de zin van Hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964. Indien de pensioenregeling voorafgaande aan de invoering of wijziging is voorgelegd aan de bevoegde belastinginspecteur en/of beroepsinstantie en deze vervolgens vaststelt dat de pensioenregeling niet als zodanig kan worden aangemerkt, wordt de pensioenregeling aangepast.

Deze aanpassing wordt onmiddellijk doorgevoerd en is van kracht per de ingangsdatum respectievelijk de wijzigingsdatum van deze pensioenregeling. De aanpassing zal zodanig zijn dat de pensioenregeling wel een pensioenregeling is in de zin van Hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964. De pensioenregeling wordt geacht met terugwerkende kracht vanaf dat tijdstip te zijn tot stand gekomen. Het bovenstaande geldt ook voor iedere wijziging van de pensioenregeling.

Voorbehoud van de werkgever

De werkgever behoudt zich het recht voor de pensioenregeling te wijzigen. De (aspirant) deelnemer is gebonden aan de door de werkgever rechtsgeldig doorgevoerde wijziging(en).

Onaantastbaarheid opgebouwde pensioenaanspraken

Bij een wijziging van deze pensioenregeling blijven de tot het moment van wijziging opgebouwde pensioenaanspraken gehandhaafd, met uitzondering van het bepaalde in artikel 18 en 21 van dit pensioenreglement.

Gewijzigd pensioenreglement

Na een wijziging van deze pensioenregeling zal het pensioenreglement dienovereenkomstig worden gewijzigd. De wijziging dient in ieder geval te voldoen aan wet- en regelgeving en het pensioenfonds moet de gewijzigde regeling kunnen uitvoeren. Onverminderd het voorgaande kan het pensioenreglement ook worden gewijzigd indien dit noodzakelijk voortvloeit uit wet- en regelgeving.

ARTIKEL 24

VERZEKERING

Beperkingen en uitsluitingen van het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico

Onverminderd de beperkingen en uitsluitingen van het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico die elders in dit pensioenreglement zijn opgenomen, gelden de beperkingen en uitsluitingen die hierna zijn vermeld.

Beperkingen en uitsluitingen van het overlijdensrisico

Als het overlijden van de deelnemer het directe gevolg is van:

- deelname aan gevechtshandelingen als militair, in krijgsdienst van een land waarvan de deelnemer de nationaliteit niet bezit;
  - betrokkenheid bij een gevechtshandeling in een gebied buiten Nederland waarnaar de deelnemer als militair of ambtenaar van het Ministerie van Defensie in openbare dienst is uitgezonden in het kader van een operatie uitgevoerd door of onder toezicht van een volkenrechtelijke organisatie;
  - een vliegongeval dat de deelnemer is overkomen als bemanningslid van een militair vliegtuig of van een vliegtuig dat militaire operaties uitvoert respectievelijk als invlieger of proefvlieger,
- wordt het verzekerde bedrag waarvoor overlijdensrisico wordt gelopen, verminderd tot het bedrag dat uitgeoefend kan worden op grond van de voorziening verzekeringsverplichtingen.

Ingeval van een herverzekering, geldt vanaf het tijdstip waarop in Nederland een actieve oorlogstoestand intreedt, dat de herverzekerde bedragen worden verminderd met 10%, de premievrije waarden worden verminderd met het bedrag van de bedoelde korting en de afkoopwaarden worden verminderd in dezelfde verhouding als de premievrije waarden.

In geval van dekking van het terrorismerisico op basis van de regeling van de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT), wordt bij herverzekering de uitkeringsplicht van het pensioenfonds beperkt tot het bedrag van de uitkering die de verzekeraar ontvangt van de NHT. De NHT biedt herverzekeringsdekking tot maximaal 1 miljard euro per kalenderjaar, dit bedrag geldt voor alle bij de NHT aangesloten verzekeraars samen.

Beperkingen en uitsluitingen van het arbeidsongeschiktheidsrisico

Er bestaat geen aanspraak op vrijstelling van premiebetaling en uitkering van excedent arbeidsongeschiktheidspensioen als de deelnemer op de aanvangsdatum van het deelnemerschap een uitkering uit hoofde van de WAO, WIA of ZW ontvangt of ten gevolge van ziekte verhinderd is arbeid te verrichten en loon ontvangt zoals bedoeld in het Burgerlijk Wetboek. Deze aanspraken ontstaan voor de deelnemer vanaf de datum waarop het pensioenfonds een schriftelijke mededeling van de werkgever heeft ontvangen dat de deelnemer volledig arbeidsgeschikt is.

Er bestaat geen recht op premievrijstelling als de arbeidsongeschiktheid ontstaan is door of verband houdt met:

- oorlogshandelingen of molest, waaronder wordt verstaan gewapend conflict, burgeroorlog, opstand, binnenlandse onlusten, oproer en munitie;
- atoomkernreacties of radioactiviteit, tenzij toepassing verband houdt met medische behandeling;
- opzet of grove schuld van de deelnemer.

In geval van dekking van het terrorismerisico op basis van de regeling van de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorisemeschaden N.V. (NHT), wordt bij herverzekering de uitkeringsplicht van het pensioenfonds beperkt tot het bedrag van de uitkering die het pensioenfonds ontvangt van de NHT. De NHT biedt herverzekeringsdekking tot maximaal 1 miljard euro per kalenderjaar, dit bedrag geldt voor alle bij de NHT aangesloten verzekeraars samen.

ARTIKEL 25

FISCALE MAXIMA EN AFKOOPVERBOD

1. Fiscale maxima

- a. Het levenslang ouderdomspensioen bedraagt –met inachtneming van sub d– maximaal 100% van het fiscale jaarsalaris.
- b. Het levenslang partnerpensioen bedraagt – met inachtneming van sub e - maximaal 70% van het fiscale jaarsalaris.
- c. Het wezenpensioen bedraagt – met inachtneming van sub e - voor ieder kind maximaal 14% (voor een volle wees: 28%) van het fiscale jaarsalaris.
- d. Het in sub a opgenomen maximum wordt opgevat inclusief per dienstjaar 1/40 deel van de AOW-uitkering voor gehuwde personen zonder toeslag als omschreven in artikel 9, eerste lid, onderdeel b en vijfde lid van de Algemene Ouderdomswet, vermeerderd met de vakantietoeslag.
- e. Voor het maximum van het levenslang partnerpensioen en wezenpensioen zoals bedoeld in het tweede respectievelijk derde lid wordt rekening gehouden met respectievelijk 70% en 14% (voor een volle wees 28%) van het in het sub d genoemde bedrag per dienstjaar.
- f. In afwijking van het bepaalde in dit artikel, kunnen het levenslang ouderdomspensioen, het levenslang partnerpensioen en wezenpensioen meer bedragen dan de genoemde maxima voor zover dit wordt veroorzaakt door de omstandigheid dat vóór 1 januari 2015 de maximering van het pensioengevend salaris niet van toepassing was.
- g. In afwijking van het bepaalde in dit artikel, kunnen het levenslang ouderdomspensioen, het levenslang partnerpensioen en het wezenpensioen meer bedragen dan de genoemde maxima voor zover zulks het gevolg is van:
  - i. toeslagverlening;
  - ii. waardeoverdracht;
  - iii. gehele of gedeeltelijke ruil, met dien verstande dat het levenslange partnerpensioen na uitruil niet meer kan bedragen dan 70% van het fiscale jaarsalaris;
  - iv. variatie in de hoogte van de uitkeringen, met inachtneming van artikel 15.

2. Verbod afkoop en andere handelingen

- a. De pensioenaanspraken op grond van deze pensioenregeling kunnen niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven, dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid worden, anders dan in de gevallen voorzien bij of krachtens de Pensioenwet.
- b. Het pensioenfonds is bevoegd om twee jaar na beëindiging van de deelneming pensioenaanspraken als bedoeld in artikel 12, met uitzondering van het bijzonder levenslang partnerpensioen, af te kopen indien de uitkering van het ouderdomspensioen op 67-jarige leeftijd, getoetst per 1 januari van dat jaar, het bij of krachtens de Pensioenwet bepaalde bedrag niet te boven gaat. Afkoop is niet mogelijk indien de gewezen deelnemer binnen twee jaar na beëindiging van de deelneming een procedure tot waardeoverdracht is gestart.

Indien de 67-jarige leeftijd wordt bereikt vóór de genoemde termijn van twee jaar, heeft het pensioenfonds het recht om bij ingang van het ouderdomspensioen de aanspraken als bedoeld in artikel 12 af te kopen, indien de uitkering van het ouderdomspensioen op de 67-jarige leeftijd het bij of krachtens de Pensioenwet bepaalde bedrag niet te boven gaat . Indien het pensioenfonds gebruik maakt van zijn bevoegdheid als bedoeld in dit lid, wordt de gewezen deelnemer hierover door het pensioenfonds geïnformeerd binnen zes maanden na afloop van de periode van 2 jaar na beëindiging van de deelneming respectievelijk de pensioendatum. Het pensioenfonds gaat vervolgens over tot betaling van de afkoopwaarde aan de gewezen deelnemer binnen die termijn van zes maanden. Het pensioenfonds dekt alle risico's op basis van dit pensioenreglement tot het moment van betaling van de afkoopwaarde.

De afkoopwaarde als bedoeld in dit lid is gebaseerd op een afkoopvoet waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen mannen en vrouwen en wordt voldaan aan het vereiste van collectieve actuariële gelijkwaardigheid.

- c. Het pensioenfonds is jegens de partner van de (gewezen) deelnemer bevoegd om de rechten op levenslang partnerpensioen als bedoeld in artikel 12 af te kopen, indien de uitkering van het levenslang partnerpensioen op jaarbasis op de ingangsdatum het bij of krachtens de Pensioenwet bepaalde bedrag niet te boven gaat.

Het pensioenfonds is jegens de ex-partner van de (gewezen) deelnemer bevoegd om het bijzonder levenslang partnerpensioen als bedoeld in artikel 8 af te kopen indien de uitkering van het bijzonder levenslang partnerpensioen op jaarbasis op de ingangsdatum het bij of krachtens de Pensioenwet bepaalde bedrag niet te boven gaat.

Indien het pensioenfonds gebruik maakt van de bevoegdheid tot afkoop als bedoeld in dit lid, wordt de partner hierover door het pensioenfonds geïnformeerd binnen zes maanden na de ingangsdatum van het levenslang partnerpensioen, dan wel binnen zes maanden na melding van de scheiding. Het pensioenfonds gaat vervolgens over tot betaling van de afkoopwaarde aan de (ex-)partner binnen die termijn van zes maanden.

De afkoopwaarde als bedoeld in dit lid is gebaseerd op een afkoopvoet waarbij wordt voldaan aan het vereiste van collectieve actuariële gelijkwaardigheid. Het pensioenfonds kan na de termijn van zes maanden afkopen indien de (ex-)partner daarmee instemt en de hoogte van het levenslang partnerpensioen op jaarbasis per 1 januari van dat jaar het bij of krachtens de Pensioenwet bepaalde bedrag niet te boven gaat.

- d. Het pensioenfonds is jegens het kind van de (gewezen) deelnemer bevoegd om de rechten op wezenpensioen als bedoeld in artikel 12 af te kopen, indien de uitkering van het wezenpensioen op jaarbasis op de ingangsdatum het bij of krachtens de Pensioenwet bepaalde bedrag niet te boven gaat.

Indien het pensioenfonds gebruik maakt van de bevoegdheid tot afkoop als bedoeld in dit lid, wordt (de wettelijke vertegenwoordiger van) het kind hierover door het pensioenfonds geïnformeerd binnen zes maanden na de ingangsdatum van het wezenpensioen. Het fonds gaat vervolgens over tot betaling van de afkoopwaarde aan het kind binnen die termijn van zes maanden.

De afkoopwaarde als bedoeld in dit lid is gebaseerd op een afkoopvoet waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen mannen en vrouwen en wordt voldaan aan het vereiste van collectieve actuariële gelijkwaardigheid. Het fonds kan na de termijn van zes maanden afkopen indien (de wettelijke vertegenwoordiger van) het kind daarmee instemt en de hoogte van het wezenpensioen op jaarbasis per 1 januari van dat jaar het bij of krachtens de Pensioenwet bepaald bedrag niet te boven gaat.

- e. Het pensioenfonds dekt alle risico's op basis van dit pensioenreglement tot het moment van betaling van de afkoopwaarde.

ARTIKEL 26

OVERGANGSBEPALINGEN

Aanspraken tot 1 januari 2012

De toekenning van aanspraken op basis van het tot 1 januari 2012 geldende pensioenreglement wordt op 31 december 2011 beëindigd. Vanaf 1 januari 2012 geldt het onderhavige pensioenreglement. De tot 1 januari 2012 opgebouwde pensioenaanspraken van de deelnemer die op 31 december 2011 deelnemer was aan het toen geldende pensioenreglement, worden op 31 december 2011 vastgesteld alsof de deelname van de deelnemer per die datum is beëindigd. Op deze aanspraken is het artikel "toeslagverlening" en het artikel "vermindering opbouw of aanspraken" van dit pensioenreglement van toepassing.

Aanspraken vanaf 1 januari 2012 tot 1 januari 2015

De toekenning van aanspraken op basis van het tot 1 januari 2015 geldende pensioenreglement wordt op 31 december 2014 beëindigd. Vanaf 1 januari 2015 geldt het onderhavige pensioenreglement. De tot 1 januari 2015 opgebouwde pensioenaanspraken van de deelnemer die op 31 december 2014 deelnemer was aan het toen geldende pensioenreglement worden op 31 december 2014 vastgesteld alsof de deelname van de deelnemer per die datum is beëindigd. Op deze aanspraken is het artikel "toeslagverlening" en het artikel "vermindering opbouw of aanspraken" van dit pensioenreglement van toepassing.

De voorgaande volzin geldt ook voor de gewezen deelnemer en pensioengerechtigde die aanspraken op basis van het tot 1 januari 2015 geldende pensioenreglement heeft opgebouwd maar van wie de deelnemerschap uiterlijk op 31 december 2014 is geëindigd.

Indien onherroepelijk komt vast te staan dat de pensioenregeling niet voldoet aan de vereisten die de Wet op de loonbelasting 1964 aan een pensioenregeling stelt, zal onverwijld en met terugwerkende kracht ingaand op 1 januari 2012, de pensioenregeling worden gewijzigd in een pensioenregeling die wel voldoet aan de vereisten die deze Wet aan een pensioenregeling stelt.

ARTIKEL 27

SLOTBEPALINGEN

Inwerkingtreding

Het pensioenreglement wordt geacht in werking te zijn getreden op 1 januari 2012, en is laatstelijk gewijzigd met ingang van 1 januari 2015.

Onvoorziene gevallen

In alle gevallen waarin deze pensioenregeling voor de deelnemer niet voorziet, neemt het pensioenfonds, naar beste weten, zoveel mogelijk in overeenstemming met en in de geest van de inhoud van dit pensioenreglement een beslissing.

BIJLAGE: VERKLARING VAN BESTAAN VAN EEN GEZAMENLIJKE HUISHOUDING

Ondergetekenden,

1. de heer/mevrouw ....., geboren .....,
werknemer in dienst van de werkgever ....., statutair gevestigd te
.....
en
2. de heer/mevrouw ....., geboren .....,
de partner,

wensen in aanmerking te komen voor levenslang partnerpensioen zoals omschreven in het voor de werknemer geldende pensioenreglement van de werkgever.

Daartoe verklaren zij:

- dat er sprake is van een relatie van twee personen;
- dat zij beiden ongehuwd zijn en geen geregistreerd partnerschap zijn aangegaan;
- dat zij geen bloed- of aanverwanten in de rechte lijn van elkaar zijn;
- dat zij duurzaam een gezamenlijke huishouding voeren;
- dat de gezamenlijke huishouding al minimaal zes maanden onafgebroken bestaat;
- dat er een samenlevingsovereenkomst, in de vorm van een notariële akte is opgemaakt, inhoudende (enige) vermogensrechtelijke aangelegenheden;
- dat zij bereid zijn het pensioenfonds op diens verzoek aannemelijk te maken, dat hun gezamenlijke huishouding voortduurt;
- dat zij in geval van beëindiging van hun gezamenlijke huishouding het pensioenfonds hiervan terstond op de hoogte zullen stellen door middel van een verklaring conform de bijlage "Verklaring van beëindiging van de gezamenlijke huishouding" bij dit pensioenreglement;
- dat zij op de hoogte zijn van de bepalingen die op het partnerpensioen betrekking hebben.

Getekend te ....., op .....

1.

2.

(Handtekening en stempel van het pensioenfonds).

BIJLAGE: VERKLARING VAN BEËINDIGING VAN DE GEZAMENLIJKE HUISHOUDING

Ondergetekenden,

1. de heer/mevrouw ..... , geboren ..... ,
werknemer in dienst of in dienst geweest van de werkgever ..... , statutair
gevestigd te .....
- en
2. de heer/mevrouw ..... , geboren .....

verklaren dat hun gezamenlijke huishouding op ..... is beëindigd.

Getekend te ..... , op .....

- 1.
- 2.

Deze verklaring is door de werkgever ontvangen op .....

(Handtekening en stempel van de Stichting Pensioenfonds B & S).

BIJLAGE: RUILFACTOREN

Vervroegen/uitstellen ouderdompensioen

Bij vervroeging of uitstelling van de pensioendatum wordt het opgebouwd ouderdompensioen respectievelijk verlaagd of verhoogd. Het opgebouwde partnerpensioen blijft bij deze variant ongewijzigd. Bij vervroeging in de periode gelegen tussen het bereiken van de aangegeven leeftijd en de opvolgende leeftijd kan het vervroegingstarief naar rato, door interpolatie, toegepast worden.

In het volgende overzicht staan de flexibiliseringsfactoren voor het vervroegen/uitstellen van het ouderdompensioen tussen leeftijd 55 en 70.

Beoogde pensioenleeftijd	Vervroegen/ Uitstellen OP65	Vervroegen/ Uitstellen OP67
55	0,5925	0,5219
56	0,6219	0,5478
57	0,6535	0,5756
58	0,6872	0,6054
59	0,7233	0,6374
60	0,7619	0,6718
61	0,8032	0,7089
62	0,8474	0,7488
63	0,8947	0,7917
64	0,9454	0,8379
65	1,0000	0,8877
66	1,0598	0,9416
67	1,1265	1,0000
68	1,2011	1,0645
69	1,2847	1,1369
70	1,3789	1,2184

Voorbeeld:

Een (gewezen) deelnemer heeft een ouderdompensioen ingaand op 65 dat op de 65-jarige leeftijd € 10.000 bedraagt. Hij/zij kiest voor vervroeging tot 60 jaar. Vanaf 60 jaar wordt dan € 7.619 uitgekeerd.

Een (gewezen) deelnemer heeft een ouderdompensioen ingaand op 67 dat op de 67-jarige leeftijd € 10.000 bedraagt. Hij/zij kiest voor vervroeging tot 60 jaar. Vanaf 60 jaar wordt dan € 6.718 uitgekeerd.

Hoog/laag ouderdomspensioen

Indien de deelnemer er voor opteert om eerst gedurende een aantal jaren een hogere uitkering te ontvangen en daarna een lagere uitkering, dienen de volgende factoren te worden toegepast.

Uitkering hoog (als % van het lage OP)				
Verhouding hoog/laag	3 jaar hoog (62 tot 65)	2 jaar hoog (65 tot 67)	5 jaar hoog (65 tot 70)	3 jaar hoog (67 tot 70)
110%	1,0835	1,0878	1,0706	1,0806
120%	1,1645	1,1736	1,1375	1,1585
133%	1,2688	1,2852	1,2215	1,2581

Voorbeeld:

Een (gewezen) deelnemer heeft een ouderdomspensioen dat op de 65-jarige leeftijd € 10.000 bedraagt. Hij/zij wil vanaf de 65-jarige leeftijd twee jaar lang een ouderdomspensioen ontvangen dat 133% bedraagt van het ouderdomspensioen dat hij/ zij na deze periode ontvangt. Het ouderdomspensioen tussen de 65-jarige leeftijd en de 67-jarige leeftijd bedraagt dan € 12.852 en het ouderdomspensioen daarna bedraagt € 9.663

Uitruil partnerpensioen naar ouderdomspensioen

Uitruil van partnerpensioen in een direct ingaand ouderdomspensioen op de pensioenleeftijd leidt tot een verhoging van het ouderdomspensioen. De procentuele verschillen door de toepassing van de nieuwe grondslagen leiden tot een stijging van de uitruilfactoren voor partnerpensioen naar ouderdomspensioen.

(Pensioen)leeftijd	Factor
65	0,2532
67	0,2786

Voorbeeld:

Een (gewezen) deelnemer heeft een partnerpensioen ten behoeve van zijn/haar partner dat op de 65-jarige leeftijd van de (gewezen) deelnemer € 10.000 bedraagt. Voor dit partnerpensioen wordt een extra ouderdomspensioen ingaand op 65 verkregen ter grootte van € 2.532.

Een (gewezen) deelnemer heeft een partnerpensioen ten behoeve van zijn/haar partner dat op de 67-jarige leeftijd van de (gewezen) deelnemer € 10.000 bedraagt. Voor dit partnerpensioen wordt een extra ouderdomspensioen ingaand op 67 verkregen ter grootte van € 2.786.

Uitruil ouderdomspensioen naar partnerpensioen

Uitruil van ouderdomspensioen in een (latent) partnerpensioen op de pensioenleeftijd leidt tot een verlaging van het ouderdomspensioen. De procentuele verschillen door de toepassing van de nieuwe grondslagen leiden tot een daling van de uitruilfactoren voor ouderdomspensioen naar partnerpensioen.

(Pensioen)leeftijd	Factor
65	3,950
67	3,589

Voorbeeld:

Een (gewezen) deelnemer heeft een direct ingaand ouderdomspensioen op 65 dat op de 65-jarige leeftijd van de (gewezen) deelnemer € 10.000,- bedraagt. Na uitruil van het ouderdomspensioen bedraagt het extra partnerpensioen € 39.500.

Een (gewezen) deelnemer heeft een direct ingaand ouderdomspensioen op 67 dat op de 67-jarige leeftijd van de (gewezen) deelnemer € 10.000,- bedraagt. Na uitruil van het ouderdomspensioen bedraagt het extra partnerpensioen € 35.890.

Uitruil ouderdomspensioen in partnerpensioen (bij uitdiensttreding)

De leeftijd bij uitdiensttreding wordt bepaald op maanden nauwkeurig. De factoren voor tussenliggende leeftijden zijn niet in de onderstaande tabel opgenomen, deze kunnen naar rato, door interpolatie, toegepast worden.

Het partnerpensioen dat door uitruil van ouderdomspensioen wordt verkregen geeft een overlijdensdekking tot de pensioendatum van de gewezen deelnemer. De uitkering start bij overlijden van de gewezen deelnemer en eindigt bij het overlijden van de (gewezen) partner van de gewezen deelnemer.

De uitruilfactoren bij uitdiensttreding worden in de volgende tabel weergegeven:

Leeftijd	Ruilmfactor OP65	Ruilmfactor OP67	Leeftijd	Ruilmfactor OP65	Ruilmfactor OP67
21	4,881	4,283	45	4,027	3,539
22	4,839	4,245	46	3,999	3,517
23	4,797	4,207	47	3,973	3,496
24	4,755	4,170	48	3,949	3,477
25	4,714	4,133	49	3,926	3,457
26	4,673	4,096	50	3,904	3,439
27	4,632	4,060	51	3,884	3,422
28	4,592	4,024	52	3,867	3,407
29	4,552	3,989	53	3,853	3,394
30	4,514	3,955	54	3,841	3,384
31	4,476	3,921	55	3,833	3,376
32	4,439	3,889	56	3,828	3,372
33	4,404	3,858	57	3,828	3,371
34	4,368	3,827	58	3,831	3,374
35	4,334	3,797	59	3,838	3,382
36	4,301	3,768	60	3,846	3,391
37	4,268	3,740	61	3,860	3,407
38	4,235	3,712	62	3,876	3,425
39	4,203	3,684	63	3,896	3,448
40	4,172	3,658	64	3,920	3,474
41	4,141	3,632	65	3,950	3,506
42	4,111	3,607	66		3,544
43	4,082	3,583	67		3,589
44	4,054	3,560			

Voorbeeld:

Stel, de deelnemer treedt op 27-jarige leeftijd uitdienst. De deelnemer kan dan door uitruil van € 1.000 ouderdomspensioen met ingangleeftijd 67 een partnerpensioen verkrijgen van € 4.060.

Afkoopfactoren

Bij afkoop in de periode gelegen tussen het bereiken van de aangegeven leeftijd en de opvolgende leeftijd wordt het afkooptarief naar rato, door interpolatie, toegepast. In de volgende tabellen staan de afkoopfactoren voor de leeftijden tussen 20 en 67 jaar voor het ouderdomspensioen (hierna: OP) en het partnerpensioen (hierna: PP) op pensioenrichtleeftijd 65 en 67.

Leeftijd	OP 65	PP (bij OP 65)	OP 67	PP (bij OP 67)	Leeftijd	OP 65	PP (bij OP 65)	OP 67	PP (bij OP 67)
20	4,249	0,719	3,729	0,708	44	10,016	2,156	8,797	2,025
21	4,414	0,754	3,873	0,743	45	10,332	2,247	9,080	2,111
22	4,584	0,792	4,022	0,779	46	10,651	2,341	9,366	2,200
23	4,761	0,831	4,176	0,817	47	10,974	2,438	9,655	2,292
24	4,944	0,871	4,335	0,857	48	11,300	2,537	9,947	2,386
25	5,133	0,914	4,500	0,899	49	11,630	2,639	10,242	2,483
26	5,329	0,958	4,671	0,942	50	11,965	2,743	10,539	2,582
27	5,531	1,005	4,848	0,988	51	12,304	2,849	10,840	2,683
28	5,740	1,053	5,030	1,035	52	12,649	2,958	11,145	2,787
29	5,956	1,104	5,219	1,085	53	13,001	3,069	11,454	2,892
30	6,179	1,157	5,414	1,137	54	13,359	3,181	11,769	3,000
31	6,409	1,212	5,615	1,190	55	13,724	3,296	12,089	3,109
32	6,646	1,269	5,822	1,246	56	14,098	3,412	12,417	3,220
33	6,891	1,329	6,036	1,305	57	14,478	3,530	12,751	3,333
34	7,142	1,391	6,257	1,365	58	14,864	3,649	13,094	3,446
35	7,401	1,455	6,484	1,428	59	15,256	3,769	13,443	3,561
36	7,667	1,522	6,717	1,494	60	15,650	3,890	13,799	3,677
37	7,939	1,592	6,957	1,562	61	16,046	4,012	14,162	3,794
38	8,219	1,664	7,202	1,632	62	16,442	4,134	14,528	3,911
39	8,504	1,739	7,454	1,705	63	16,836	4,257	14,898	4,029
40	8,796	1,817	7,712	1,781	64	17,228	4,380	15,270	4,147
41	9,093	1,898	7,976	1,860	65	17,622	4,461	15,643	4,265
42	9,396	1,981	8,244	1,941	66			16,018	4,383
43	9,704	2,067	8,518	2,025	67			16,398	4,501

Voorbeeld:

Stel, een 40-jarige deelnemer heeft € 1.000 ouderdomspensioen pensioen opgebouwd met pensioenrichtleeftijd 65, bij afkoop ontvangt de deelnemer € 8.796.